

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

IFRS 8

EN STUDIE OM HUR IDENTIFIERINGEN
AV SEGMENT HAR ÄNDRATS I OCH MED
INFÖRANDET AV DEN NYA STANDARDEN

Magisteruppsats Externredovisning, Vårterminen 2010
Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Amelie Isaksson & Maria Kimfors

Sammanfattning

Titel	IFRS 8 – En studie om hur identifieringen av segment har ändrats i och med införandet av den nya standarden
Författare	Amelie Isaksson och Maria Kimfors
Handledare	Jan Marton och Emmeli Runesson
Bakgrund & Problem	<p>Från 1 januari 2009 ska företag som redovisar i enlighet med IFRS följa IFRS 8 vid redovisning av rörelsesegment. Införandet av IFRS 8 har i praktiken medfört flera förändringar. Den nya standarden tar sin utgångspunkt i ledningens perspektiv då informationen som presenteras i de finansiella rapporterna ska stämma överrens med den interna rapporteringen och vad som följs upp av den högste verkställande beslutsfattaren. I föregångaren till IFRS 8, IAS 14, utgick företagen istället från risker och möjligheter vid identifieringen av segmenten. Även då utgångspunkten har ändrats för hur ett företag enligt IFRS 8, jämfört med IAS 14, ska identifiera segment har studier av delårsrapporter inte funnit några större förändringar efter införandet av standarden. Problemformulering för studien lyder:</p> <p style="text-align: center;"><i>Har införandet av IFRS 8 lett till någon förändring vad gäller vilka segment som identifierats och rapporterats av företagen?</i></p>
Syfte	<p>Syftet med uppsatsen är att genom en studie av samtliga noterade bolag på Stockholmsbörsen undersöka och beskriva huruvida förändringar skett i och med införandet av IFRS 8 vad gäller identifieringen och rapporteringen av segment. Studien ämnar undersöka dels ifall det redovisade rörelsesegmentet i enlighet med IFRS 8 i 2009 års redovisning är samma som det identifierade redovisade primära segmentet i enlighet med IAS 14 i 2008 års redovisning, samt ifall någon ytterligare förändring skett vad gäller indelningen av de redovisade rörelsesegmenten.</p>
Metod	<p>En kvantitativ undersökning av samtliga noterade bolag på Stockholmsbörsen.</p>
Resultat & Slutsats	<p>Efter en genomgång av 215 årsredovisningar har slutsatsen kunnat dras att 41 företag har ändrat sin segmentsidentifiering. Trots att studien visar på att införandet av IFRS 8 inneburit en förändring för en femtedel av de undersökta företagen, vad gäller identifieringen av segment, kan det ändå inte dras någon slutsats att en generell förändring skett.</p>

Förord

Författarna vill inledningsvis tacka handledarna Jan Marton och Emmeli Runesson för deras kommentarer och åsikter. Vidare vill vi även tacka opponentgrupperna, bestående av Susanna Dahlström, Victor Cukierman, Emma Källqvist, Elin Kärrholm, Viktor Bengtsson och Joakim Bråtemyr för bra synpunkter och konstruktiv kritik. Tack!

Göteborg 1 juni 2010

Amelie Isaksson

Maria Kimfors

Definitioner

IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
IFRS 8	<i>IFRS 8 Rörelsesegment</i>
IAS	International Accounting Standards
IAS 14	<i>IAS 14 Segmentsrapportering</i>
IASC	International Accounting Standards Council
FASB	Financial Accounting Standards Board
U.S. GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles
SFAS	Statement of Financial Accounting Standards
SFAS 14	Statement no. 14 <i>Financial reporting for segments of a business enterprise</i>
SFAS 131	Statement no. 131 <i>Disclosures about segments of an enterprise and related information</i>
Securities and Exchange Commission	Amerikansk myndighet som utövar tillsyn över handel med värdepapper
Konvergensprojekt	<i>Convergence of Global Accounting Standards</i> , ett samarbetsprojekt mellan IASB och FASB i syfte att eliminera skillnader i befintliga regelverk och skapa harmonisering på redovisningsområdet.
Högste verkställande beslutsfattare	Identifieras utifrån den funktion som bedömer ett företags segments resultat och fördelar företagets resurser. Kan vara exempelvis företagets verksällande direktör eller styrelsen, eller någon annan person eller grupp av personer.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	BAKGRUND	1
1.2	PROBLEMDISKUSSION	2
1.3	PROBLEMFÖRMULERING	3
1.4	SYFTE	3
1.5	AVGRÄNSNINGAR	3
1.6	UPPSATSENS FORTSÄTTA DISPOSITION	3
2	REDOVISNINGSTANDARDER	5
2.1	IFRS 8 OCH SFAS 131	5
2.1.1	<i>Syfte och tillämpningsområde</i>	5
2.1.2	<i>Identifiering av rörelsesegment</i>	5
2.1.3	<i>Rapportering av rörelsesegment</i>	6
2.2	IAS 14	7
2.2.1	<i>Syfte och tillämpningsområde</i>	7
2.2.2	<i>Identifiering av primärt och sekundärt segment</i>	7
2.2.3	<i>Rapportering av primära och sekundära segment</i>	8
2.3	SKILLNADER MELLAN IFRS 8 OCH IAS 14	9
3	REFERENSRAM	10
3.1	NORMSÄTTNING	10
3.1.1	<i>IASB</i>	10
3.1.2	<i>Ökad harmoniseringen inom redovisningen</i>	10
3.2	JÄMFÖRBARHET OCH TRANSPARENS I REDOVISNINGEN	11
3.2.1	<i>Begreppsförklaring</i>	11
3.2.2	<i>Diskussion i litteraturen</i>	11
3.3	SEGMENTSREDOVISNING	13
3.3.1	<i>Bakgrund</i>	13
3.3.2	<i>Effekter av införandet av SFAS 131</i>	13
3.3.3	<i>Mål och förväntningar med IFRS 8</i>	15
4	METOD	17
4.1	METODVAL	17
4.2	URVALSGRUPP	18
4.3	DATAINSAMLING	18
4.3.1	<i>Primärdata och sekundärdata</i>	18
4.3.2	<i>Insamling av data från årsredovisningar</i>	19
4.3.3	<i>Undersökningsmodell</i>	19
4.3.4	<i>Bortfall</i>	22
4.4	BEARBETNING OCH ANALYS	23
4.5	STUDIENS TILLFÖRLITIGHET	23
4.5.1	<i>Validitet och reliabilitet</i>	23
4.5.2	<i>Litteratordiskussion och källkritik</i>	24
5	EMPIRISK STUDIE	25

5.1	UNDERSÖKNINGSFRÅGA 1 - MOTSVARAR REDOVISAT RÖRELSESEGMENT PRIMÄRT SEGMENT?	25
5.2	UNDERSÖKNINGSFRÅGA 2 - HAR INDELNINGEN MELLAN REDOVISADE SEGMENT ÄNDRATS?	27
5.3	SAMMANSTÄLLNING - FÖRÄNDRING AV IDENTIFIERADE OCH RAPPORTERADE SEGMENT	29
6	ANALYS	32
6.1	ORSAKER TILL FÖRÄNDRAD IDENTIFIERING	32
6.2	JÄMFÖRELSE MED INFÖRANDET AV SFAS 131	33
6.3	DISKUSSION KRING REDOVISNINGENS ANVÄNDBARHET	34
6.3.1	<i>Harmoniering</i>	34
6.3.2	<i>Förbättring eller inte?</i>	35
6.3.3	<i>Kollision av intressen</i>	36
6.4	AVSLUTNING	37
7	SLUTSATS	38
7.1	FÖRSLAG TILL VIDARE STUDIER	39
8	KÄLLFÖRTECKNING	40
8.1	BÖCKER	40
8.2	ARTIKLAR	40
8.3	ELEKTRONISKA KÄLLOR	41
8.4	ÖVRIGA TRYCKTA KÄLLOR	42
BILAGA 1	43

Figurförteckning

FIGUR 1 - UNDERSÖKNINGSMODELL	20
FIGUR 2 - ANALYSMODELL	23
FIGUR 3 – UNDERSÖKNINGSFRÅGA 1: MOTSVARAR REDOVISAT RÖRELSESEGMENT ENLIGT IFRS 8 PRIMÄRT SEGMENT ENLIGT IAS 14?	25
FIGUR 4 – TYP AV ÄNDRING AVSEENDE IDENTIFIERAT SEGMENT	26
FIGUR 5 – UNDERSÖKNINGSFRÅGA 2: HAR ÄNDRINGEN MELLAN REDOVISADE SEGMENT ÄNDRATS?	27
FIGUR 6 – TYP AV ÄNDRING AVSEENDE INDELNINGEN MELLAN SEGMENTEN	28
FIGUR 7 – TOTALA ÄNDRINGAR AVSEENDE IDENTIFIERADE OCH RAPPORTERADE SEGMENT	29
FIGUR 8 – TOTALA ÄNDRINGAR UPPDELAT PER UNDERSÖKNINGSFRÅGA	30
FIGUR 9 – TYP AV ÄNDRINGAR I IDENTIFIERINGEN AV SEGMENTEN	30
FIGUR 10 – ÄNDRINGAR AVSEENDE ANTALET REDOVISADE SEGMENT	31

1 Inledning

I uppsatsens inledande kapitel ger författarna en bakgrund till det ämne som kommer beröras. Vidare förs en problemdiskussion som leder fram till en problemformulering och ett syfte för studien. Avslutningsvis beskrivs de avgränsningar som gjorts samt uppsatsens fortsatta disposition.

1.1 Bakgrund

Att uppnå konvergens inom redovisningen mellan regelverk i olika länder är en av normsättaren International Financial Standards Boards (IASB) primära uppgifter. Med grund i det sagda har IASB och den amerikanska normsättaren inom redovisningsområdet Financial Accounting Standards Board (FASB) inlett ett konvergensprojekt, *Convergence of Global Accounting Standards*, med målet att eliminera skillnader mellan International Financial Reporting Standards (IFRS) och U.S. General Accepted Accounting Principles (U.S. GAAP). En del av projektet är att se över de två parternas standarder som reglerar redovisningen, i syfte att skapa högkvalitativa finansiella rapporter med god jämförbarhet. (IASB, 2006ED)

Ett av de områden som IASB och FASB har arbetat med inom nämnda projekt är upplysningar om segment. För IASB har arbetet resulterat i den nya standarden IFRS 8 *Rörelsesegment* (IFRS 8) som från och med 1 januari 2009 ersätter föregångaren IAS 14 *Segmentsrapportering* (IAS 14). Den nya standarden är framtagen med FASBs Statement no. 131 *Disclosures about Segments of an Enterprise and related information* (SFAS 131) som grund och är till stora delar konvergent med den. Uppställda krav i IFRS 8 och SFAS 131 är i grunden samma och ordsammansättningen är nästan identisk, med undantag för vissa skillnader då IFRS 8 ska vara anpassad till den i IFRS använda terminologin. (IASB, 2006ED)

IFRS 8 reglerar hur en organisation eller verksamhet ska redovisa och upplysa om rörelsesegment. Identifierat rörelsesegment är den del av ett företag från vilken finansiell information regelbundet urskiljs och som följs upp av högste verkställande beslutsfattaren inom företaget. Finansiell information enligt IFRS 8 presenteras därmed med grunden i att den tas fram och har betydelse för företaget internt, vilket benämns *management approach*. Standarden kräver även att företag, utöver upplysningar om identifierade rörelsesegment, upplyser om företagets produkter, tjänster, geografiska marknader och stora kunder. (IASB, 2006ED) Viktiga steg i att rapportera i enlighet med IFRS 8 är att fastställa högste verkställande beslutsfattare, identifiera rörelsesegment samt eventuellt aggregera vissa segment (Edlund & Kyrö, 2008).

En av de stora skillnaderna mellan IFRS 8 och dess föregångare, IAS 14, är att den tidigare standarden krävde rapportering av primära och sekundära segment utifrån företagets risker och möjligheter. De primära och sekundära segmenten kunde utgöras av rörelsegrenar och geografiska områden. Ytterligare en skillnad mellan standarderna är att ett segment enligt IFRS 8 ska rapporteras trots ingen eller endast liten extern försäljning, medan IAS 14 krävde att mer än 50 procent av försäljningen var extern för att ses som ett segment. (Edlund & Kyrö, 2008) Att segmentsrapporteringen ska efterlikna den interna rapporteringen medför ännu en skillnad mellan

standarderna i att information som lämnas avseende segmenten inte behöver vara upprättad i enlighet med IFRS (Janzon & Larsolle, 2007).

1.2 Problemdiskussion

Införandet av IFRS 8 har medfört flera förändringar, både vad gäller vilka företag som omfattas av standarden, mängden information som ska lämnas samt hur segmenten identifieras. När det kommer till området för hur segmenten ska identifieras ska det som rapporteras externt, enligt den nya standarden, ha sin utgångspunkt i ledningens perspektiv och det som presenteras i de finansiella rapporterna ska stämma överrens med den interna rapporteringen och vad som följs upp av den högste verkställande beslutsfattaren (IFRS 8). Segmentsrapportering i enlighet med IFRS 8 ska belysa information, mått och värden som ledningen inom en organisation anser vara av stor vikt och som ligger till grund för beslutsfattande inom företaget. Rapporteringen ska därigenom skapa en bättre och tydligare koppling mellan årsredovisningens olika delar. Den finansiella information som lämnas kring segmenten kan då lättare koppas samman med den information som lämnas från ledningen, exempelvis VD-brev i årsredovisningen. (Dennis, 2009) Hur mycket som faktiskt har förändrats efter ett års tillämpning av IFRS 8 är dock oklart.

Redan i delårsrapporterna för 2009 ska de företag som följer IFRS börjat rapportera segment identifierade i enlighet med IFRS 8. Vilken effekt införandet av standarden fått har i viss mån studerats. Undersökningar av företags kvartalsrapporter visar på att inga större förändringar skett. (Edlund & Kyrö, 2009; Andersson & Linse, 2009) Även då utgångspunkten har förändrats för hur ett företag enligt IFRS 8, jämfört med IAS 14, ska identifiera segment anses avsaknaden av förändringar inte särskilt överraskande enligt en artikel publicerad i tidskriften Balans. Att det inte har skett några större förändringar i rapporteringen tros vara att företag i många fall internt delat upp segmenten utifrån risker och möjligheter, vilket således inte innebär en förändrad utgångspunkt jämfört med IAS 14. (Edlund & Kyrö, 2009)

Övergången till IFRS 8 har jämförts med den övergång som 1997 skedde i USA från Statement no. 14 *Financial reporting for segments of a business enterprise* (SFAS 14) till SFAS 131. SFAS 131 innebar, liksom övergången till IFRS 8, införande av management approach. Studier som har gjorts i USA visar att segmentsredovisningen förändrades efter övergången från SFAS 14 till SFAS 131. Några av de förändringar som uppmärksammats är ett ökat antal rapporterade segment, lägre kostnader för framtagandet av segmentinformation till delårsrapporter, ökad konsekvens mellan rapporteringen och ledningens analyser samt att det blivit lättare för användarna av de finansiella rapporterna att se företagen "genom ledningens ögon". (Medina, 2007)

Huruvida övergången till management approach ger läsarna av rapporten en bättre förståelse, samt vilken inverkan en förändrad segmentsredovisning har på jämförbarheten och transparensen för företag har diskuterats. Det har vidare ifrågasatts hur detaljerad information företagen är villiga att lämna, sett ur ett konkurrensperspektiv. Dock kan det konstateras att segmentinformation är en viktig faktor när analytiker tolkar årsredovisningar (Schipper, 1991). Även i vilken grad införandet av nya standarder leder till ökad harmonisering eller inte, har diskuterats. Vid en studie av IFRS 8 blir harmoniseringen ett aktuellt ämne då en stor del av målet med införandet var kopplat till att uppnå ökad harmonisering.

Men utgångspunkt i det faktum att införandet av IFRS 8 innebär förändringar i hur de redovisade segmenten ska identifieras, jämfört med föregångaren IAS 14, anser författarna att det finns intresse att undersöka vilken faktisk förändring den nya standarden lett till i bokslutet 2009. Utifrån ovanstående diskussion har följande problemformulering utformats.

1.3 Problemformulering

Har införandet av IFRS 8 lett till någon förändring vad gäller vilka segment som identifierats och rapporterats av företagen?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att genom en studie av samtliga noterade bolag på Stockholmsbörsen undersöka och beskriva huruvida förändringar skett i och med införandet av IFRS 8 vad gäller identifieringen och rapporteringen av segment. Studien ämnar undersöka dels ifall det redovisade rörelsesegmentet i enlighet med IFRS 8 i 2009 års redovisning är samma som det identifierade redovisade primära segmentet i enlighet med IAS 14 i 2008 års redovisning, samt ifall någon ytterligare förändring skett vad gäller indelningen av de redovisade rörelsesegmenten.

1.5 Avgränsningar

Författarna har valt att göra en avgränsning till att endast se till hur identifiering och rapportering av segment har förändrats. Författarna bortser från andra förändringar som kan ha skett till följd av införandet av IFRS 8. De förändringar författarna bortser från inkluderar exempelvis mängden rapporterad information, vilka upplysningar som lämnas för respektive segment och vilka företag som omfattas av standarden.

1.6 Uppsatsens fortsatta disposition

Uppsatsen är indelad i sju kapitel. I det inledande kapitlet har en bakgrund till ämnet givits och en problemdiskussion förts. De båda avsnitten har lett fram till en problemformulering och ett syfte för uppsatsen. Nedan presenteras uppsatsens fortsatta disposition.

Kapitel 2 Redovisningsstandarder I detta kapitel ges en redogörelse över de redovisningsstandarder som berörs i uppsatsen, IFRS 8, SFAS 131 och IAS 14. Syftet med kapitlet är att ge förkunskaper för att underlätta fortsatt läsning.

Kapitel 3 Referensram I referensramen presenteras delar kopplade till ämnet segmentsredovisning, såsom normsättning, harmonisering, effekter av införandet med SFAS 131 samt mål och förväntningar med införandet av IFRS 8. Syftet med referensramen är att öka förståelsen för ämnet för studien.

Kapitel 4 Metod Metodkapitlet ger en beskrivning av tillvägagångssättet för studien och de metodval som gjorts.

Kapitel 5 Empirisk studie I kapitlet empirisk studie presenteras resultatet av genomförd studie.

Kapitel 6 Analys I detta kapitel görs en analys av den empiriska studien med utgångspunkt i kapitel 3 Referensram.

Kapitel 7 Slutsats Det avslutande kapitlet i uppsatsen presenterar de slutsatser som studien lett fram till. Avslutningsvis ger författarna förslag till vidare studier.

2 Redovisningsstandarder

I kapitlet ges en redogörelse över de redovisningsstandarder som berörs i uppsatsen, IFRS 8, SFAS 131 och IAS 14. IFRS 8 presenteras tillsammans med SFAS 131 då de två standarderna i stort motsvarar varandra. Fokus är på de områden som är relevanta för studien, således beskrivs främst de delar av standarderna som berör identifieringen av segment. Syftet med kapitlet är att ge förkunskaper för att underlätta fortsatt läsning.

2.1 IFRS 8 och SFAS 131

2.1.1 Syfte och tillämpningsområde

Grundprincipen i IFRS 8 *Rörelsesegment* beskrivs i punkt 1 och är att "ett företag ska lämna upplysningar som hjälper användarna av de finansiella rapporterna att bedöma karaktären och de finansiella effekterna av den affärsverksamhet som det bedriver och den ekonomiska miljö där det är verksamt." En liknande formulering återfinns i SFAS 131, punkt 3.

De företag som ska tillämpa IFRS 8 är företag vilkas aktier eller skuldebrev är föremål för allmän handel samt företag som har ingivit, eller är på väg att inge, finansiella rapporter till en tillsynsmyndighet i syfte att emittera värdepapper på en offentlig marknad. (IFRS 8, p.2) SFAS 131 ska tillämpas av publika företag. Publika företag definieras i SFAS 131 som företag vars värdepapper är föremål för allmän handel, vars finansiella rapporter ska inges till *Securities and Exchange Commission* eller som är i färd att ge ut värdepapper för allmän handel. (SFAS, p.9)

2.1.2 Identifiering av rörelsesegment

Definitionen av ett rörelsesegment enligt IFRS 8 ges i punkt 5 i standarden:

"Ett rörelsesegment är en del av ett företag

- a) *Som bedriver affärsverksamhet från vilken den kan få intäkter och ådra sig kostnader (inklusive intäkter och kostnader i samband med transaktioner med andra delar av samma företag)*
- b) *Vars rörelseresultat regelbundet granskas av företagets högste verkställande beslutsfattare som underlag för beslut om fördelning av resurser och bedömning av dess resultat, och*
- c) *om vilket det finns fristående finansiell information.*

Ett rörelsesegment kan bedriva affärsverksamhet som ännu inte gett några inkomster, exempelvis kan en uppstartsverksamhet vara ett rörelsesegment innan den börjar ge intäkter."

I SFAS 131, punkt 10, återfinns vad som i stort motsvarar en översättning av ovan definition av rörelsesegment.

Företagets högste verkställande beslutsfattare kan vara exempelvis den verkställande direktören eller styrelsen, men kan även vara någon annan person eller grupp av personer. Identifieringen ska ske utifrån den funktion som bedömer segmentens resultat och fördelar företagets resurser. (IFRS 8, p.7; SFAS 131, p.12)

2.1.3 Rapportering av rörelsesegment

Vad gäller vilka rörelsesegment som ska rapporteras regleras det i IFRS 8 under rubriken *Segmentsrapportering*. Punkt 11 anger att;

”Ett företag ska separat lämna information om varje rörelsesegment som

- a) har fastställts i enlighet med punkterna 5-10 eller som uppstått efter sammanslagning av två eller flera av dessa segment i enlighet med punkt 12, och*
- b) överskrider det kvantitativa gränsvärdet i punkt 13*

I punkterna 14-19 definieras andra förhållanden där separat information om ett rörelsesegment ska lämnas.”

Segment kan slås samman om de har likartade ekonomiska egenskaper och i övrigt har likartad karaktär. En sammanslagning av segment ska även leda till att ge användarna av de finansiella rapporterna bättre information för att göra bedömningar, enligt grundprincipen som anges i standarden. (IFRS 8, p.12; SFAS 131, p.17)

De kvantitativa gränsvärden som behandlar vilka segment som ska rapporteras redogörs det för i punkt 13.

- a) ”Dess redovisade intäkter från såväl försäljning till externa kunder som intern försäljning eller överföring till andra segment uppgår till tio procent eller mer av de sammanlagda interna och externa intäkterna för samtliga rörelsesegment.*
- b) Dess redovisade vinst eller förlust uppgår till tio procent eller mer av det största beloppet i absoluta tal av*
 - i. den sammanlagda redovisade vinsten för samtliga rörelsesegment som inte redovisade någon förlust, och*
 - ii. den sammanlagda redovisade förlusten för samtliga rörelsesegment som redovisade en förlust.*
- c) Dess tillgångar uppgår till tio procent eller mer av samtliga rörelsesegments sammanlagda tillgångar.”*

Vidare i punkt 13 anges att segment kan redovisas även då ovan nämnda gränsvärden inte är uppfyllda i de fall företagsledningen anser att det kan vara av nytta för användarna av rapporten. Segment som inte uppfyller gränsvärdena ska också redovisas ifall det krävs för att uppnå 75 procentgränsen. Denna gräns anges i punkt 15 och uppger att intäkterna för de redovisade segmenten ska uppgå till minst 75 procent av företagets totala intäkter. Gränsvärdena i IFRS 8 motsvarar de i SFAS 131 angivna i punkt 18-24.

Utöver den information och de upplysningskrav som krävs i segmentsredovisningen ska beskrivande information lämnas om hur redovisade rörelsesegment identifierats. Information ska även lämnas om produkter och tjänster inom segmentet, skillnader i mått som används i redovisningen av segment och de mått som används inom övriga områden i vilka företaget presenterar information samt förändringar i mått och kvantiteter från en period till en annan. (IASB, 2006b; SFAS 131)

2.2 IAS 14

2.2.1 Syfte och tillämpningsområde

Syftet med IAS 14 beskrivs inledningsvis i standarden och är att *"fastställa principer för hur ett företag skall lämna information om sina olika slag av produkter och tjänster och om de olika geografiska områden inom vilka det verkar för att underlätta för användarna av finansiella rapporter att*

- a) *Bättre förstå vilka faktorer som påverkat företagets historiska utveckling,*
- b) *Bättre förstå företagets risker och möjligheter samt*
- c) *Göra en bättre bedömning av företaget i dess helhet"*

Det anges vidare i standarden att syftet med att lämna information om ett företags segment grundar sig på det faktum att det kan vara svårt för användarna av de finansiella rapporterna att utläsa information om företaget i sin helhet om segmentsinformationen inte finns. För företag som erbjuder olika produkter och tjänster på marknaden och/eller är verksamma inom flera olika geografiska områden är upplysningar om de enskilda segmenten av betydelse för användarna för att kunna utläsa information om företagets risker och möjligheter. (IAS 14, Syfte)

Tillämpningsområdet av IAS 14 ges i punkt 3 och anger att standarden ska tillämpas av företag som emitterar eller har för avsikt att emittera aktier eller skuldebrev avsedda för allmän handel. Punkt 4 uppger vidare att det för företag vars aktier inte är avsedda för allmän handel, men som redovisar enligt IFRS, det ändå är önskvärt att information om segment lämnas. För företag som frivilligt lämnar information om segment krävs att standarden följs i sin helhet (IAS 14, p.5).

2.2.2 Identifiering av primärt och sekundärt segment

IAS 14 gör en uppdelning mellan rörelsegrenar och geografiska områden som möjliga identifierbara segment. Definitionen för en rörelsegren respektive geografiskt område ges i punkt 9 i standarden.

"En rörelsegren är en redovisningsmässigt identifierbar del av ett företag vilken tillhandahåller en enskild produkt eller tjänst eller en grupp av likartade produkter eller tjänster och som är utsatt för risker och möjligheter som skiljer sig från vad som gäller för andra rörelsegrenar. Faktorer som skall beaktas när man tar ställning till om produkter eller tjänster är likartade innefattar:

- a) *Karaktären på produkten eller tjänsten.*
- b) *Karaktären på produktionsprocessen.*
- c) *Vilka kundkategorier som använder produkten eller tjänsten.*
- d) *Hur produkterna distribueras eller tjänsterna utförs.*
- e) *I vilken utsträckning verksamheten, i tillämpliga fall, påverkas av regleringar, gäller exempelvis banker, försäkringsföretag och offentliga verksamheter.*

Ett geografiskt område är en redovisningsmässigt identifierbar del av ett företag som tillhandahåller produkter eller tjänster inom en ekonomisk miljö som är utsatt för risker och möjligheter som skiljer sig från vad som gäller för andra ekonomiska miljöer. Faktorer som skall beaktas när man fastställer vad som är ett geografiskt område innefattar:

- a) *Hur likartade de ekonomiska och politiska förhållandena är.*
- b) *Graden av samverkan mellan verksamheter som bedrivs på olika platser.*

- c) Särskilda risker som är förknippade med verksamheten i ett visst område.
- d) Valutaregleringar.
- e) Valutarisker.

Ett segment för vilket information ska lämnas är en rörelsegren eller ett geografiskt område som identifierats med utgångspunkt från ovanstående definitioner”

Med utgångspunkt i definitionerna ovan utformas redovisningen för primära och sekundära segment. IAS 14 tar sin utgångspunkt i risker och möjligheter vid avgörandet för vilka rörelsegrenar och geografiska områden som information ska lämnas och i punkt 26 ges en indelningsgrund för när primära och sekundära segment ska vara rörelsegrenar respektive geografiska områden.

”Den dominerande bakgrunden till och karaktären hos företagets risker och möjligheter avgör huruvida dess primära indelningsgrund för segmentinformationen skall vara rörelsegrenar eller geografiska områden. Om företagets risker och möjligheter i första hand påverkas av skillnader mellan de produkter och tjänster som produceras, skall rörelsegrenar utgöra den primära indelningsgrunden och geografiska områden den sekundära. Omvänt gäller att om företagets risker och möjligheter i första hand påverkas av att det är verksamt i olika länder eller andra geografiska områden, skall geografiska områden utgöra den primära indelningsgrunden och rörelsegrenar den sekundära.” (IAS 14, p.26)

2.2.3 Rapportering av primära och sekundära segment

Information om segment ska lämnas för enskilda segment eller för grupper av segment givet vissa förutsättningar. En möjlighet att göra en sammanslagning av flera segment, och därmed redovisa dem som ett segment, finns för rörelsegrenar och geografiska områden med likartade risker och möjligheter.

I punkt 35 ges kvantitativa gränsvärden som avgör när en rörelsegren eller geografiskt område utgör ett segment och information om segmentet ska lämnas. De kvantitativa gränsvärdena motsvarar de ovan nämnda gränsvärdena angivna i IFRS 8 med undantaget att över hälften av intäkterna ska härröra från försäljning till externa kunder (IAS 14, p.35).

Standarden anger vissa undantag för situationer då en rörelsegren eller ett geografiskt område som inte når upp till de i punkt 35 angivna gränsvärdena, ändå kan redovisas. Även segment som inte uppfyller gränsvärdena ska redovisas ifall det krävs för att uppnå 75 procentgränsen. Detta anges i punkt 37 och uppger att intäkterna för de redovisade segmenten då ska uppgå till minst 75 procent av företagets totala intäkter. (IAS 14, p.42)

2.3 Skillnader mellan IFRS 8 och IAS 14

Nedan visas en tabell över skillnader mellan standarderna IFRS 8 och IAS 14, vad gäller hur segment ska identifieras. De skillnader som presenteras grundar sig i ovan genomgång av standarderna och är de skillnader som är väsentliga för uppsatsen.

	IAS 14	IFRS 8
<i>Identifiering av segment - Utgångspunkt</i>	Risker och Möjligheter	Internt följs upp av högste verkställande beslutsfattaren
<i>Rapportering av segment</i>	Primärt segment och sekundärt segment	Rörelsesegment
<i>Intern försäljning och Gränsvärden</i>	Segmenten rapporteras om mer än 50 % av försäljningen sker till externa kunder samt något av gränsvärdena uppnås.	Segmenten rapporteras då något av gränsvärdena uppnås, även i de fall försäljningen endast sker internt.

3 Referensram

Referensramen syftar till att belysa viktiga delar kopplade till ämnet segmentsredovisning. Den inledande delen av kapitlet beskriver en bakgrund till normsättningen inom redovisningen med fokus på IASB och harmoniseringsarbetet som sker tillsammans med FASB. Därefter följer en diskussion rörande redovisningens jämförbarhet och transparens. Vidare redogörs för segmentsredovisningen och dess bakgrund, effekter av införandet av SFAS 131 samt mål och förväntningar med införandet av IFRS 8. Att redogöra för effekter vid övergången från SFAS 14 till SFAS 131 ger en möjlighet till jämförelse, och kan ses som en utgångspunkt vid studien av motsvarande övergång i IFRS.

3.1 Normsättning

3.1.1 IASB

IASB bildades år 2001 efter en omstrukturering av IASC som var den tidigare normsättaren inom redovisningsområdet. IASB är en internationell normsättare som utvecklar och tar fram redovisningsstandarder vilka benämns IFRS. Redovisningsstandarder framtagna av IASC benämns IAS och många av de standarder som togs fram under IASCs tid gäller än idag. En IFRS kan baseras på innehållet från en tidigare IAS eller vara ny till innehåll och utformning. En omarbetning av en IAS erhåller beteckningen IFRS om den till väsentlig del skiljer sig från dess föregångare. (Marton et al., 2008)

Som vägledning vid tillämpningen av regelverket IFRS har normgivaren tagit fram föreställningsramen. Syftet med föreställningsramen beskrivs i punkt 1 och är bland annat att ge vägledning vid framtagandet av nya standarder, vid tillämpning av redan befintliga standarder och frågor som inte regleras, samt vid tolkning av finansiella rapporter som upprättats enligt IFRS. Punkt 9 redogör för tänkta intressenter som ska vara i fokus för användandet av den redovisning som företag presenterar i sina finansiella rapporter samt deras informationsbehov. Intressenter som tas upp är bland andra investerare, anställda, långgivare och leverantörer. I punkt 10 anges att investerare är den primära användaren av den upprättade redovisningen. (IASB, Föreställningsram)

Att ta fram information som är användbar för beslut samt öka användarnas möjlighet att prognostisera framtiden är grundtanken med den finansiella rapporteringen (Rogers et al. 1998). Med utgångspunkt i att investerare är de primära intressenterna och användarna av redovisningen, är det främst den information som de anser vara användbar som ska finnas i de finansiella rapporterna. Investerare har intresse i att kunna prognostisera framtida kassaflöde och värdeskapande för att kunna spekulera i framtida avkastning och aktiekursutveckling. (Marton, et al., 2008)

3.1.2 Ökad harmoniseringen inom redovisningen

Redovisningen har under lång tid utvecklats och reglerats på nationell nivå vilket resulterat i att regelverk som används runt om världen har präglats av stora skillnader. I takt med att samarbetet mellan länder successivt ökat har också efterfrågan och behovet av en harmoniserad redovisning ökat. (Marton et al., 2008) Inom EU har medlemsländerna arbetat mot att harmonisera de nationella

redovisningsstandarderna med avsikten att bland annat underlätta jämförbarheten mellan företag (Chiapello & Medjad, 2009). Ett stort steg i denna utveckling skedde under 2002 då EU införde obligatorisk användning av regelverket IFRS för samtliga noterade bolag inom samarbetsområdet (Marton, et al., 2008).

I dagsläget finns två stora normsättare inom redovisningsområdet, IASB och amerikanska FASB. Med grund i målet att skapa harmonisering på redovisningsområdet har IASB och FASB påbörjat ett projekt där de samarbetar med varandra. Samarbetet har definierats i ett konvergensprojekt, *Convergence of Global Accounting Standards*. En av delarna inom projektet är en korttidsinriktad harmonisering, vilket innebär eliminering av skillnader mellan redan befintliga standarder som finns i reglerverken IFRS och i U.S. GAAP. (Marton et al., 2008) Omarbetningen av IAS 14 till den nuvarande standarden IFRS 8 var ett led i att skapa harmonisering inom redovisningen. (IASB, 2006ED)

3.2 Jämförbarhet och Transparens i redovisningen

3.2.1 Begreppsförklaring

Jämförbarhet definieras i föreställningsramen punkt 39, och det förklaras där att jämförbarhet ska kunna göras både mellan perioder och mellan företag. Vidare sägs att för att uppnå jämförbarhet ska liknande händelser redovisas på ett likadant sätt, men endast till den grad att redovisningen fortfarande är relevant och tillförlitlig. (IASB, Föreställningsram, p. 39)

Transparens är vanligt förekommande i diskussioner och debatter som rör redovisning. Begreppet transparens är svårdefinierat men sammantaget är det informationsasymmetrin som är gemensam nämnare. Huruvida det går att dra en gräns mellan hög och låg transparens är svårt. I stora drag handlar det om kommunikationen mellan de som har insyn i företaget, företagsledningen, och de som är intressenter i företaget men som saknar insyn, ägare och investerare. Bristen på transparens i redovisningen visar sig då kommunikationen mellan dessa två parter inte fungerar. En bristande transparens leder till kostnader i form av stigande riskpremier och kapitalkostnader som i sig resulterar i en lägre värdering av företaget. Motsatt resonemang gäller för en fungerande transparens som innebär lägre kapitalkostnad, lägre riskpremie och ett företag som värderas högre. Arbetet med en ökad transparens kan göras både inom det enskilda företaget men också på regional eller nationell nivå. Införandet av IFRS som ett gemensamt regelverk var ett försök att på regional nivå eftersträva ökad transparens i redovisningen. (Oxelhiem, 2006)

3.2.2 Diskussion i litteraturen

Förespråkare för införandet av IFRS och en harmonisering av redovisningen argumenterade för att ett gemensamt regelverk skulle öka jämförbarheten mellan företags finansiella rapporter men också jämförbarheten mellan företag i olika länder. En ökad jämförbarhet skulle i sin tur resultera i en ökad effektivitet på den internationella kapitalmarknaden, vilket skulle leda till lägre kapitalkostnader. (Jeanjean & Stolowy, 2008) Förväntningarna på införandet av IFRS grundar sig i antaganden och teorier som menar att användandet av ett gemensamt regelverk leder till ökad transparens och en ökad kvalitet av de finansiella rapporterna (Jeanjean & Stolowy, 2008; Jermakowicz & Gornik-Tomaszewski, 2006). Trots nämnda förväntningar finns det bevis som talar för att redovisningsstandarder inte direkt kan kopplas till observerade skillnader i kvaliteten av den finansiella information som presenteras. Jeanjean och Stolowy menar att det är andra faktorer än införandet av specifika standarder som är avgörande för att uppnå konsekvent redovisning mellan

olika länder. Faktorer som nämns är ledningens incitament och nationella institutioner. (Jeanjean & Stolowy, 2008)

Grundtankarna med IFRS är, som ovan nämnt, att skapa harmonisering mellan befintliga regelverk inom redovisningen, öka användbarheten av de finansiella rapporterna men även skapa kvalitativ information. Förhoppningen är att därigenom även öka transparensen i redovisningen på global nivå. Med grund i nämnda mål kan det antas att en implementering av IFRS leder till en ökad jämförbarhet, ökad kvalitet i de finansiella rapporterna och ökad transparens. Resultat från en undersökning visar att en implementering av IFRS skapar viss harmonisering mellan länder som redovisar enligt regelverket, men att en ökad jämförbarhet inte endast beror på användandet av ett gemensamt regelverk, utan även på huruvida länderna varit konsekventa i implementeringen av IFRS. (Alali & Cao, 2010)

IASB har till skillnad från FASB inget organ som officiellt övervakar och säkerställer en konsekvent implementering av länders införande av IFRS och av enskilda standarder. IASBs arbete är huvudsakligen fokuserat på att ta fram redovisningsstandarder och de överlåter till enskilda länder att själva kontrollera och övervaka implementeringen. Resultatet av detta kan leda till att olika länder med nationella lagar och system inte är konsekventa vid implementering och användandet av IFRS. (Alali & Cao, 2010) Alali och Cao (2010) menar att det, med grund i ovan sagda, går att ifrågasätta om det med säkerhet kan sägas att ett införande av IFRS leder till ökad jämförbarhet, ökad kvalitet och ökad transparens. Jeanjean och Stolowy (2008) hävdar, även de, att det är olika länders institutionella faktorer och system som spelar roll för hur utformningen av företagens finansiella rapporter ser ut, och inte enbart standarderna i sig. Samma författare menar att en harmonisering inte uppnås genom införandet av samma regelverk för redovisning, utan genom att olika länder har samma mål med vad de vill uppnå.

Like Clémenceau, France's pre-WW1 Prime Minister, who said that war is far too serious a matter to be entrusted to the military, we can assert that earnings quality is far too important a matter to depend on accounting standards alone.

(Jeanjean & Stolowy, 2008, s.493)

Ur ett finansiellt perspektiv bör icke värdefull och icke transparent information som företag presenterar reduceras i de finansiella rapporterna. Grundtanken är att användarna ska förstå företaget samt dess affärsverksamhet och aktiviteter, och ju bättre detta uppnås, desto lättare är det att förvissa sig om värdet i det enskilda företaget. Bara när liknande situationer behandlas på samma sätt och olika situationer behandlas på olika sätt uppnås jämförbarhet i redovisningen. (Paul & Largay, 2004) Det ovan nämnda stämmer överens med föreställningsramen där det anges att likadana händelser ska redovisas på samma sätt (p.39), något som inte nödvändigtvis innebär en uniformitet i redovisningen.

Den principbaserade redovisning som IFRS medför innebär i många fall att hur redovisningen upprättas är baserat på företagsledningens bedömningar. När redovisningen ska utgå från sådana bedömningar blir det svårt för företagen att redovisa liknande händelser på samma sätt, speciellt i de fall då det uppkommer frågor som är svårbedömda. (Marton, 2009; Jeanjean & Stolowy 2008) Resultatet blir en minskad jämförbarhet. Så är fallet både när företagsledningen har en vilja att

redovisa på "rätt" sätt och när det kan finnas anledning för företaget att vilja undanhålla information. (Marton, 2009)

3.3 Segmentsredovisning

3.3.1 Bakgrund

Sedan början av 1960-talet då företag började utveckla verksamhetsgrenar inom enskilda företag har det funnits en efterfrågan att företag ska redovisa information per segment. Att segmentsredovisning är en viktig del inom redovisningen är ett faktum, och framförallt är informationen viktig ur ett investerarperspektiv. (Collar & Pierce, 1999) Segmentsredovisning ger företag en möjlighet att presentera relevant och användbar information om enskilda verksamhetsgrenar eller geografiska områden i vilka de är verksamma (Paul & Largay, 2004). Att redovisa information om ett företag uppdelat på segment har varit ett omdebatterat ämne och det råder delade meningar kring hur man på ett bra sätt redovisar information om ett företags segment, samt vilken information som ska redovisas. (Collar & Pierce, 1999)

En av de saker som man på 1960-talet diskuterade kring införandet av segmentsredovisningen var hur tillhandahållandet av informationen skulle komma att påverka konkurrensen och eventuellt skada det rapporterade företaget. Ett argument för att företag med flera verksamhetsgrenar skulle rapportera information för segment var att stora företag inte skulle ha en konkurrensfördel gentemot små företag. Ett litet företag, vars hela verksamhet består av vad som motsvarar endast ett segment av ett stort företag, skulle annars lämna mer detaljerad information, vilket skulle vara till nackdel för dem. En utgångspunkt som då togs upp var att stora företag med flera verksamhetsgrenar bör behöva lämna segmentinformation motsvarande vad ett litet företag med endast en verksamhetsgren lämnar om denna. (Sprouse, 1969)

År 1998 började förändringar i segmentsredovisningen gälla, både för de standarder utfärdade av dåvarande IASC och FASB (Nichols & Street, 2007). SFAS 131 publicerades år 1997 av FASB och ersatte tidigare standarden SFAS 14. FASBs syfte med införandet av SFAS 131 var att tillhandahålla information om de olika affärsverksamheter och ekonomiska miljöer i vilka ett företag verkar, för att underlätta för användarna av de finansiella rapporterna att bättre förstå verksamhetens resultat och prestationer, värdera möjligheter till framtida kassaflöde samt skapa en mer informerad bild av verksamheten i sin helhet. (Collar & Pierce, 1999) Liknande mål fanns för införandet av den reviderade versionen av IAS 14 som också kom att tillämpas från 1998. Den omarbetade standarden skulle ge tydligare vägledning för hur segment skulle identifieras och därigenom leda till ett ökat antal rapporterade segment. (Nichols & Street, 2007) I den första versionen av IAS 14, som tillämpades före 1998, samt enligt SFAS 14, var utgångspunkten *industry approach*. Övergången till management approach skedde i USA i och med införandet av SFAS 131. För IFRS del innebar den reviderade versionen av IAS 14 ett första steg mot management approach men den primära utgångspunkten var risker och möjligheter. (Nichols & Street, 2007)

3.3.2 Effekter av införandet av SFAS 131

Omarbetningen av SFAS 14 till den nya standarden SFAS 131 innebar sammantaget stora och betydelsefulla effekter på segmentsredovisningen. Den största skillnaden mellan de två standarderna är att SFAS 131 utgår från företagets interna rapportering och uppföljning, management approach, vid rapporteringen och uppdelningen av segmenten medan SFAS 14 tog en annan utgångspunkt. I

SFAS 14 var utgångspunkten att företaget hade krav att redovisa segment kopplade till både verksamhetsgrenar och geografiska områden utan någon koppling till det interna uppföljningsarbetet i företaget eller prestationsmätningen som låg till grund för internt beslutfattande. (Herrmann & Thomas, 2000)

Som ovan nämns är den stora skillnaden mellan SFAS 131 och SFAS 14 att redovisningen av segment har övergått till att ha sin grund i hur det för varje enskilt företag rapporteras och följs upp internt. Det primära motivet till framtagandet av en ny standard var att investerare och övriga intressenter skulle få möjlighet att se företaget genom ledningens ögon. Detta innebar även att segmentsredovisningen kom att bli mer kostnadseffektiv med anledning av att samma information kunde användas både internt av ledningen och presenteras för externa intressenter. Under användandet av föregångaren, SFAS 14, fick information och upplysningar som rörde segment tas fram i två versioner. (Herrmann & Thomas, 2000) Därutöver fanns förväntningar om att antalet rapporterade segment skulle öka, mer information skulle komma att lämnas om de rapporterade segmenten, samt en ökad konsekvens med andra delar av årsredovisningen (Street et al., 2000). En studie som gjorts av förväntningarna på införandet av standarden SFAS 131 visade att segmentinformation ansågs mer värdefull när de segment som rapporteras externt är kongruenta med de segment som rapporteras internt, vilket uppnås under management approach (Paul & Largay, 2004).

Efter övergången från SFAS 14 till SFAS 131 genomfördes ett flertal studier av vilka effekter den nya standarden medfört. Två av dessa studier gjordes av Herrmann och Thomas respektive Street, Nichols och Gray. Studien av Herrman och Thomas gjordes på 100 amerikanske företag från *Fortune 500*, medan Street et al. tittade på 160 företag från listan *Business Week Global 1000 Companies*. De båda studierna kartlade vilka förändringar som skett vad gäller bland annat definitionen av segment och antalet redovisade segment. (Herrmann & Thomas, 2000; Street et al., 2000)

Båda studierna visade att införandet av SFAS 131 har fått effekt på segmentsredovisningen. Herrmann och Thomas fann att omkring två tredjedelar av de undersökta företagen ändrade definition av redovisat segment med anledningen av den nya standarden. Den nya standarden medförde även att antalet rapporterade segment ökade. 50 av de 100 undersökta företagen redovisade fler segment, medan endast 8 minskade antalet, och 42 företag redovisade ett oförändrat antal. För företag som är verksamma på flertalet platser runt om i världen har redovisning av geografiska segment över enskilda länder ökat medan redovisningen av geografiska segment innefattande större geografiska områden minskat. Även redovisningen av intäkter per geografiskt segment har minskat. Ytterligare resultat visade att 10 företag, av de 100 undersökta, började segmentsredovisa i och med införandet av SFAS 131. (Herrmann & Thomas, 2000) Undersökningen av Street et al. (2000) visar på ett liknande resultat. 52 procent av de som redovisar segment utifrån affärsområde har ökat antalet rapporterade segment, medan 6 procent minskat antalet och 11 procent redovisat samma antal men ändrat indelningen dem emellan. (Street et al., 2000) En annan förändring är att företagen upplyser om mer information och fler delar inom varje segment, en ökning som dock kan ses som blygsam (Herrmann & Thomas, 2000). En förbättring har skett vad gäller att informationen som lämnas i årsredovisningens olika delar är mer konsekvent efter det att SFAS 131 börjat gälla (Street et al., 2000).

De förändringar som införandet av SFAS 131 inneburit visar på att stora delar av informationen som tidigare lämnades enligt SFAS 14 inte var information som speglade företagsledningens syn på företaget. Övergången till management approach har således inneburit en del förbättringar, som att antalet redovisade segment ökat och att företag idag redovisar fler poster inom varje segment. (Herrmann & Thomas, 2000) Dock anses det efter 10 års tillämpning av standarden fortfarande vara ett svårt område och relativt många företag ger fortfarande ut rapporter med felaktigheter rörande segmentsrapporteringen (Janzon & Larssolle, 2007).

3.3.3 Mål och förväntningar med IFRS 8

Införandet av IFRS 8 har inneburit nya förutsättningar och ändringar i de krav som ställs på företag vad gäller redovisning av segment. Förutom ett led i konvergensprojektet var en anledning till framtagande av IFRS 8 att ett flertal studier visat att management approach i enlighet med SFAS 131 resulterat i många fördelar. Studier visar att övergången till management approach för de företag som följer U.S. GAAP har lett till ett ökat antal redovisade segment och därmed ökad information. Det möjliggör även för användarna av de finansiella rapporterna att se företaget ur samma perspektiv som ledningen och möjliggör för företag att segmentredovisa till lägre kostnader. Därutöver innebär standarden en bättre överensstämmelse mellan analys och diskussion i de finansiella rapporterna. Dessutom har management approach skapat möjligheter för flera parter att mäta prestationer inom varje segment och inte bara för företaget i stort. (IASB, 2006b; Herrmann & Tomas 2000) Eftersom flera positiva effekter uppstod vid införandet av SFAS 131 hade man förväntningar på att övergången till IFRS 8 skulle medföra samma positiva effekter. Kritik har dock riktats mot IFRS 8, av bland annat investerare, som menar att införandet av standarden endast är ett led i att få en mer harmoniserad redovisning, snarare än att öka kvalitén av den information som presenteras (Alali & Cao, 2010).

Vem användaren av den finansiella informationen är, och vilket syfte den har, är av stor vikt vid en diskussion av vilken information som bör lämnas om segmenten. Beroende på om segmentsredovisningens syfte är att underlätta för användarna att förstå företagets verksamhet, eller om det är för att kunna jämföra segment företag emellan, kommer informationen att skilja sig åt. Ledningen i ett företag bör presentera information som är riktad till användarna och som tillfredställer deras behov. (Paul & Largay, 2004) Om användarna av redovisningen får den informationen de efterfrågar kan redovisningen anses som tillräcklig. Då skulle det även kunna antas att redovisningen har uppnått sitt syfte och att den är jämförbar. (Marton, 2009) Trots det ovan sagda är det vanligare att företag undviker att redovisa transparent segmentinformation från en konkurrensaspekt. Det kan ses naturligt och försvarbart att företag undanhåller sådan information där ett offentliggörande skulle kunna skada verksamheten. (Paul & Largay, 2004)

Diskussionen om vad segmentsrapportering innebär för konkurrensen, och även hur konkurrensen inom en viss bransch påverkar segmentsredovisningen uppkommer ofta i samband med ändring i reglering rörande segmentsredovisning. Framförallt så visar undersökningar på att det finns en tendens att vilja "gömma" segment med bra lönsamhet som verkar inom branscher med begränsad konkurrens. Därutöver finns undersökningar som visar både på att ökad konkurrens leder till fler upplysningar, samt att ökad konkurrens leder till färre upplysningar. Innan SFAS 131 började gälla fanns en viss oro från både företag och FASB om hur den nya standarden skulle komma att påverka konkurrensen. Trots denna oro skedde ingen modifiering av standarden med hänsyn till detta, då man antog att det skulle leda till motsträvighet. (Nichols & Street, 2007) Samma resonemang fördes

av IASB, men inte heller här medgavs något undantag då man ansåg att det skulle ge företag möjlighet att i för hög utsträckning kunna avvika från IFRS (Janzon & Larsolle, 2007)

Huruvida företag kan komma att ändra sin interna organisation och rapportering för att undvika att redovisa vissa segment externt har diskuterats av bland andra Street et al. (2000). Dock menar Janzon och Larsolle (2007) att en ändring av den interna rapporteringen, endast för att undvika redovisning av segment externt, är långsökt då det skulle leda till att företaget får sämre beslutsunderlag internt.

IASBs mål med att införa IFRS 8, och därmed management approach, i segmentsredovisningen, var med förhoppningen att förbättra den finansiella rapporteringen på många sätt. Som beskrivits ovan ska management approach ge användarna av redovisningen möjlighet att se företaget ur ledningens perspektiv, men även möjlighet för företagen att leverera tidsenlig segmentsredovisning till lägre kostnader. De lägre kostnaderna uppkommer genom att informationen redan finns tillgänglig internt i företaget och två versioner behöver därför inte tas fram. Därmed finns även möjlighet att i delårsrapporterna inkludera bättre segmentsredovisning. (IASB, 2006a)

4 Metod

Metodkapitlet beskriver hur författarna har gått till väga i studien. En beskrivning görs inledningsvis av vald metod och urvalsgrupp för studien. Vidare ges en redogörelse över datainsamlingen, där författarnas undersökningsmodell visas, och tillvägagångssättet mer utförligt beskrivs. Avslutningsvis förs en diskussion om studiens tillförlitlighet, både gällande validiteten och reliabiliteten i undersökningen, samt använda källor.

4.1 Metodval

Studien avser att undersöka förändringar vad gäller identifierat rörelsesegment enligt IFRS 8 i bokslutet 2009 jämfört med identifierat primärt segment enligt IAS 14 i bokslutet 2008. Syftet med undersökningen är att för samtliga svenska företag noterade på Stockholmsbörsen, 255 företag, kartlägga nämnda skillnader i segmentsredovisningen. Nedan beskrivs undersökningens innehåll och utformning.

Med grund i problemformuleringen och syftet för studien har författarna valt att göra en kvantitativ undersökning. Beroende på vilken metod för datainsamlandet som väljs för en undersökning är syftet olika med olika metoder och valet bör påverkas av vilket problem studien avser att svara på (Holme & Solvang, 1997). En kvantitativ undersökning utgår från insamlat numeriskt material för att sedan undersöka relationen mellan dessa fakta (Bell, 2000). Kvantitativa metoder är ofta formaliserade och strukturerade till sin utformning och används då avsikten är att göra uttalande om en större grupp. Möjligheten finns därmed att göra generaliseringar utifrån resultatet. (Holme och Solvang, 1997) Till skillnad från en kvantitativ metod består en kvalitativ undersökning av data som är mer nyanserad i sin karaktär och utgår från data bestående av exempelvis texter och ord (Jacobsen, 2002). Kvalitativa metoder har för avsikt att på ett djupgående plan inhämta kunskap om ett mindre antal enheter och skapa en helhetsbild av objektet eller objekten som studeras (Holme & Solvang, 1997). Att författarna valt att göra en kvantitativ undersökning kan hänföras till att insamlat material för studien är av numeriskt slag och att avsikten med undersökningen är att skapa övergripande kunskap om segmentredovisning för ett stort antal enheter.

Genomförd studie kan jämföras med en explorativ och deskriptiv undersökning. Vilken typ av undersökning som en studie är beror delvis på mängden information som finns att tillgå innan studien påbörjas (Patel & Davidson, 2003). Patel och Davidsson (2003) poängterar även att en studie kan innehålla olika typer av undersökningar beroende på hur undersökningsproblemet är formulerat. Med utgångspunkt i att en del av syftet för uppsatsen är att undersöka förändringar i segmentsrapporteringen, och då tidigare studier inom området är begränsat, kan studien ses som explorativ. Syftet för studien innehåller även en beskrivande del. I den beskrivande delen ämnar författarna beskriva de förändringar i segmentsredovisningen som den explorativa delen ger svar på, varför undersökningen kan antas vara av deskriptiv karaktär.

4.2 Urvalsgrupp

Populationen i en undersökning är det totala antalet enheter som undersökningen önskar erhålla kunskap om. En sådan population benämns teoretisk population (Holme & Solvang, 1997). Den teoretiska populationen för studien är alla svenska företag som använder IFRS för räkenskapsåren 2008 och 2009. Författarna har för undersökningen valt att göra en urvalsundersökning på den teoretiska populationen med anledning av studiens omfattning och tidsbegränsning.

Urvalsgruppen i en kvantitativ undersökning är viktig och påverkar i stor grad den representativitet resultatet har och möjligheten att generalisera resultatet utanför urvalsgruppen. Med grund i det sagda är det av stor vikt att urvalsgruppen väljs utifrån en bra grund. (Holme och Solvang, 1997) För aktuell undersökning har urvalsgruppen bestämts till samtliga noterade bolag i Sverige på Stockholmsbörsen, på listorna Large Cap, Middle Cap och Small Cap. Valet av urvalsgrupp har gjorts med utgångspunkten i att svenska noterade företag följer regelverket IFRS men även då det kan anses vara en representativ grupp för syftet med studien. Faktorer som tillgänglighet, tidsramar och antalet företag har också haft betydelse för urvalsgruppen. Trots att urvalsgruppen kan ses som ett bekvämlighetsurval (Holme & Solvang, 1997) utgör urvalsgruppen en stor andel av den totala populationen, varför den ändå kan anses vara representativ.

Listor på företag som är noterade på Stockholmsbörsen på Large, Middle och Small Cap har hämtats från databasen Bolagsfakta den 29 mars 2010. Med anledning av att listan över noterade bolag kan ändras dagligen, då nya företag noteras alternativt upphör att vara noterade, utgör urvalsgruppen för studien de företag som var med på listan den 29 mars 2010. Förändringar på grund av att företag tillkommit eller bortfallit efter denna dag har inte beaktats.

Borttagna från urvalsgruppen är företag som frivilligt följer IFRS men som inte är noterade på Stockholmsbörsen. Även statligt ägda bolag, finansiella bolag och företag som är noterade på NGM är borttagna från studien. Avgränsningen till att utesluta ovan nämnda bolag har gjorts med grund i de tidsramar som fanns för uppsatsen, varför en avgränsning var nödvändig för att kunna genomföra undersökningen.

4.3 Datainsamling

4.3.1 Primärdata och sekundärdata

Studiens teoretiska referensram och den empiriska undersökningen består uteslutande av sekundära källor. Primära källor är förstahandskällor och kan exempelvis bestå av intervjuer eller likande (Patel & Davidsson 2003), vilket inte har använts i denna studie.

Sekundära källor som använts i referensramen utgörs till största del av vetenskapliga artiklar inom ämnet för uppsatsen. Övriga sekundära källor är böcker, reglerverket IFRS i tryckt och elektroniskt format samt dokument hämtade från IASBs officiella hemsida. Databaser som använts vid informationssökning är databaser kopplade till Göteborgs universitetsbibliotek GUNDA så som Business Source Premier, Science Direct samt Far Komplet. Sökord som använts frekvent vid sökning i databaserna är; IFRS 8, IAS 14, SFAS 131, SFAS 14, Management approach, segment, segmentsredovisning, transparens, U.S. GAAP förändring och IFRS förändringar. Sökorden har även prövats i sin engelska motsvarighet.

Underlaget i den empiriska undersökningen består av insamlat material från årsredovisningar. Årsredovisningar för samtliga undersökta företag har för räkenskapsåren 2008 och 2009 hämtats från databasen Annualreport via Göteborgs universitetsbiblioteks databas GUNDA och från företagens officiella hemsidor. Nedan beskrivs tillvägagångssättet för datainsamlingen som gjorts från årsredovisningarna.

4.3.2 Insamling av data från årsredovisningar

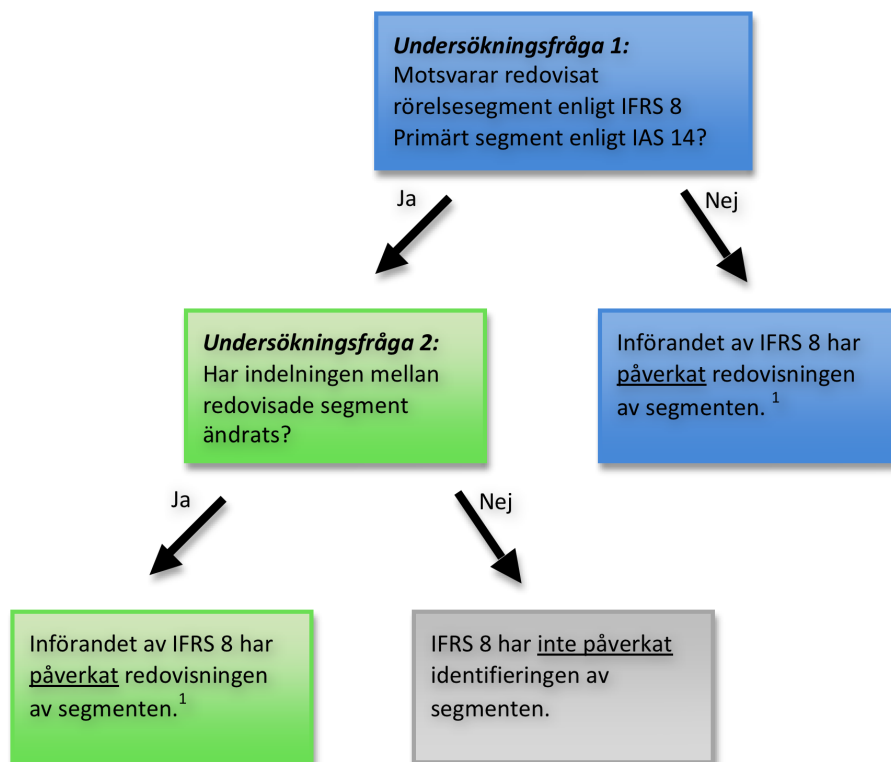
Som ovan nämnts består studien uteslutande av sekundärdata som är hämtad från årsredovisningar för räkenskapsåren 2008 och 2009. Vid en granskning av årsredovisningarna har författarna tittat på noter i vilka företagen presenterar information om segment, samt i noten som beskriver redovisningsprinciper, för att se hur företaget valt att hantera införandet av IFRS 8 samt vilka effekter införandet haft på segmentsrapporteringen. Någon noggrann läsning av varje enskild årsredovisning har inte gjorts om det inte i varje enskilt fall ansågs nödvändigt för att kunna göra en tillförlitlig och objektiv bedömning av eventuella förändringar i segmentsredovisningen.

Insamlingen har utgått från frågeställningarna definierade i undersökningsmodellen, se figur 1, där avsikten var att kartlägga förändringar med anledning av införandet av IFRS 8. Vid en granskning av de valda företagens årsredovisningar kunde dock förändringar som inte var en effekt av införandet av IFRS 8 identifieras. Sådana förändringar kunde vara uppstartande av ny verksamhet eller del av verksamhet, alternativt avveckling av en verksamhetsgren eller geografiskt område varför det tillkommit eller bortfallit segment i företagens årsredovisning. Tillkommandet eller bortfallet av segment på grund av sådana organisatoriska förändringar har inte beaktas vid bedömningen av om någon förändring avseende identifiering eller rapportering har skett. Kommentarer som företaget lämnat har i många fall legat till grund för att kunna göra en bra bedömning. Exempel på sådana tolkningsvårigheter som uppkommit beskrivs vidare under avsnitt 4.3.3 Undersökningsmodell.

Resultatet från den empiriska studien har dokumenterats i Excel för att sedan sammanställas, bearbetas och presenteras. En redogörelse för bearbetning av insamlat material återfinns längre fram i aktuellt kapitel under 4.4.

4.3.3 Undersökningsmodell

Nedan visas en modell för undersökningen och tillvägagångssättet. Modellen redogör för de undersökningsfrågor som studien har för avsikt att svara på.

¹ Här har bortsetts från förändringar som uppkommit till följd av organisationsförändringar

Figur 1 - Undersökningsmodell

Datansamlingen har gjorts efter undersökningsmodellen ovan och ett framarbetat svarsdokument där informationen dokumenterats. Nedan visas upplägget för insamlingen och vad författarna avser med de olika undersökningsfrågorna. Resultatet från den empiriska undersökningen presenteras i kapitel 5 Empirisk studie.

4.3.3.1 *Motsvarar redovisat rörelsesegmentet enligt IFRS 8 primärt segmentet enligt IAS 14?*

På den första undersökningsfrågan har skillnader i vad som utgör redovisat rörelsesegment respektive tidigare motsvarighet av primärt segment undersökts. Vid en genomgång av samtliga undersökta företag har författarna tittat på huruvida den utgångspunkt för vilken företagen identifierat indelningen av segmenten är densamma för de två räkenskapsåren.

JA på frågan motsvaras av de företag där identifierat rörelsesegment i 2009 års redovisning är samma som redovisat primärt segmentet i 2008 års redovisning. Om ett företag exempelvis redovisat geografiska områden som primärt segment 2008 och redovisar geografiska områden som rörelsesegment 2009 är svaret på frågan JA. Ett JA på första undersökningsfrågan utgörs även av de företag som inte redovisat något primärt segment enligt IAS 14 och inte heller redovisar något rörelsesegment enligt IFRS 8 med anledning av att hela verksamheten, både före och efter standardens införande, anses utgöras av ett segment. En förändring i segmentsredovisningen i ett sådant fall anses inte föreligga och redovisat primärt segment motsvaras av redovisat rörelsesegment.

NEJ på frågan motsvaras av de företag som efter införandet av IFRS 8 inte identifierat rörelsesegment utifrån samma grund, verksamhetsgrenar eller geografiska områden, som föregående primärt segment enligt IAS 14. Exempel på ett tydligt fall då primärt segment inte motsvaras av rörelsesegment är då ett företag redovisat geografiska områden som primärt segment 2008 och redovisar verksamhetsgrenar som rörelsesegment 2009. Ett NEJ på första undersökningsfrågan motsvaras även av företag som i bokslutet 2008 inte redovisar primärt segment enligt IAS 14 på grund av att hela verksamheten anses utgöra ett segment, men som i bokslutet 2009 redovisar fler än ett rörelsesegment. Dessa företag har i undersökningen tolkats som att primärt segment enligt IAS 14 inte motsvaras av redovisat rörelsesegment enligt IFRS 8 vilket därför resulterat i ett NEJ på frågan. Samma bedömning har gjorts för företag som identifierat fler än ett segment enligt IAS 14, men efter övergången till IFRS 8 inte redovisar något segment, med anledning av att verksamheten utgörs av endast ett rörelsesegment. Denna tolkning har gjorts då författarna inte anser sig kunna avgöra om endast ett redovisat segment utgörs av en rörelsegren, geografiskt område eller annan indelningsgrund. En tredje grupp företag som omfattas av ett NEJ är företag som gått från att redovisa exempelvis geografiska områden som primärt segment för år 2008 till att redovisa en kombination av geografiska områden och annat segment.

Svårigheter i att avgöra huruvida förändringar i identifierat segment beror på förändringar i organisationsstruktur eller som en effekt av införandet av IFRS 8 har uppkommit. För företag där det ansågs svårt att avgöra vad förändringarna i segmentsrapporteringen beror på har författarna varit restriktiva till att säga att någon förändring har skett. Nedan ges exempel på situationer då författarna behövt tolka informationen som företagen lämnat för att avgöra om en förändring skett eller inte.

Tieto har genomfört en organisationsförändring varför det inte går att urskilja om segmentindelningen ändrats på grund av IFRS 8 eller organisationsförändringen. Frågan har i detta fall besvarats som att ingen förändring skett i segmentsrapporteringen. Se kommentar från Tieto nedan,

Tieto's new structure and operating modell call for a new type of reporting, the business area structure has vanished and been replaced by country segments.

(Tieto, Årsredovisning 2009, s. 52)

Nordnet är exempel på ett företag där den skriftliga informationen som lämnats i noterna inte stämmer överens med den övriga information som redovisas i noten om segmentsredovisning. Trots att Nordnet uttryckligen säger att IFRS 8 inte inneburit någon förändring kan det utläsas att företaget gått från att inte lämna någon information rörande segment till att redovisa sex geografiska segment. I detta fall har författarna bortsett från kommentaren som lämnats av Nordnet till fördel för de övriga upplysningar som lämnats om segment. Se kommentar nedan,

Tillämpningen av IFRS 8 medför inte någon ändring av koncernens segment [...]

(Nordnet, Årsredovisning 2009, s. 52)

4.3.3.2 Har indelningen mellan segmenten ändrats?

På den andra undersökningsfrågan som ingick i studien, om indelningen mellan segmenten har ändrats, avser författarna att inkludera både en ändring i antalet redovisade segment samt indelningen mellan segmenten.

För att kunna redogöra för ändringar i indelningen mellan redovisade segment har författarna först tittat på antalet redovisade segment. Att i ett första steg titta på förändringar i antalet redovisade segment gjordes med avsikt att fånga upp förändringar i ett tidigt skede. Om ett företag ändrat antalet redovisade segment som en effekt av införandet av IFRS 8 kan slutsatsen dras att en ändring av indelningen mellan segmenten gjorts. Däremot kan ändringar i indelningen på grund av standardens införande ha skett utan att antalet segment behövt ändrats.

JA på frågan föreligger då segment tillkommit, alternativt bortfallit, som en effekt av införandet av IFRS 8. Huruvida det föreligger ändringar i indelningen mellan segmenten avses en ändring där delar av verksamheten i ett segment har förts över för att i redovisningen ingå i ett annat segment. Författarna har för att undersöka indelningen av segmenten sett till både information lämnad i noter samt rubriksättningen och de redovisade siffrorna för segmenten. Anger företagen uttryckligen att inga förändringar har skett till följd av införandet av IFRS 8 har inte siffrorna närmare undersökts och skillnader i uppdelningen ansågs inte föreligga. Har företaget inte upplyst om sådana förändringar som påverkat uppdelning mellan segmenten har årsredovisningen närmare granskats. Om rubriksättningen på ett tydligt sätt ändrats så att slutsats kan dras att delar av ett segment har flyttats för att ingå i ett annat segment har svaret på frågan resulterat i ett JA.

NEJ på frågan innebär att varken antalet eller indelningen mellan segmenten har ändrats. Om den totala summan för koncernens samtliga redovisade segment har ändrats anses inte indelningen mellan segmenten ändrats på grund av införandet av IFRS 8 utan som en effekt av ändring i annan redovisningsprincip. Detta med förutsättning att det inte på annat sätt tydligt framgår att indelningen mellan segmenten har ändrats på grund av IFRS 8.

4.3.4 Bortfall

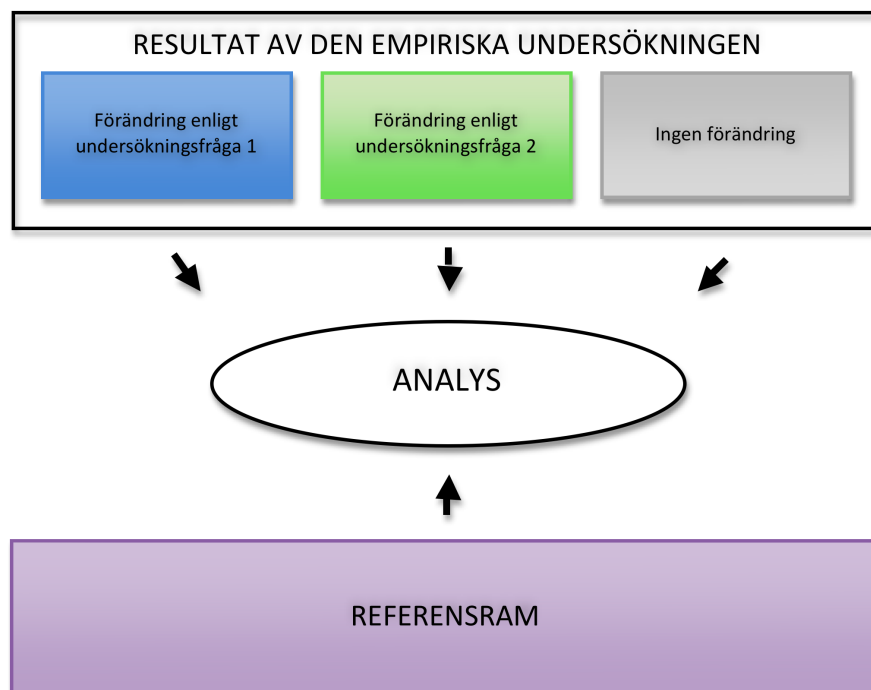
Ett visst bortfall av enheter förekommer i stort sett i alla undersökningar och det är av stor betydelse att bortfallet dokumenteras och analyseras (Holme & Solvang, 1997). Utifrån definitionen av urvalsgruppen har i studien ett visst bortfall kunnat dokumenteras. Samtliga företag noterade på Stockholmsbörsen ingick i den tänkta urvalsgruppen och det bortfall som uppmärksammats är de företag som är noterade på Stockholmsbörsen men som inte tillämpar IFRS utan redovisar enligt annat regelverket och även företag som förtidstillämpat IFRS 8. Ytterligare bortfall som kunnat dokumenteras är de företag som vid tidpunkten för insamlingen inte publicerat årsredovisningen för räkenskapsåret 2009. Författarna har av tidsskäl varit tvungna att sätta ut ett datum, närmare bestämt 28 april, där företag som inte publicerat sin årsredovisning före utsatt datum inte togs med i undersökningen. Bortfall är även de företag för vilka räkenskapsåret inte motsvaras av kalenderåret. Företag med sådant brutet räkenskapsår tillämpar IFRS 8 första gången i bokslutet 2009/2010 och är därför inte möjliga att granska för denna undersökning.

Dokumenterat bortfall för studien är 40 företag vilket motsvarar 15,7 procent av de totala 255 noterade företagen på Stockholmsbörsen som ingick i urvalsgruppen. Ett bortfall på 40 företag har lett till att studien genomförts på 215 företag.

4.4 Bearbetning och analys

All data som framkom vid genomgången av årsredovisningarna har dokumenterats i Excel. Resultatet för de två undersökningsfrågorna har därefter sammanställts med hjälp av formelfunktionen i Excel i syfte att undvika räknfel. De två undersökningsfrågorna har vidare slagits samman för att erhålla information om totalt antal förändringar. Resultatet redovisas i diagram med tillhörande beskrivning, se kapitel 5, för att ge en tydlig överblick över resultatet.

Resultatet från den empiriska studien har utifrån referensramen analyserats, se kapitel 6, för att se orsaker och samband till de förändringar som skett, alternativt inte skett. Referensramen har verkat som ett hjälpmedel för att förklara och ge förståelse för det funna resultatet och författarna har haft för avsikt att från olika perspektiv tolka resultatet.

Figur 2 - Analysmodell

4.5 Studiens tillförlitlighet

4.5.1 Validitet och reliabilitet

För att minska möjliga fel i en undersökning är det viktigt att ha en kritisk inställning till de tolkningar som görs och att det finns medvetenhet om vad som ska tolkas. Författarna har vid genomgången av årsredovisningarna försökt göra en kritisk och objektiv bedömning för att få ett så riktigt och tillförlitligt resultat som möjligt. Valet av metod för insamling av data måste analyseras och bestämmas med utgångspunkt i respektive metods tillförlitlighet och giltighet. Giltigheten och tillförlitligheten i en undersökning benämns validitet och reliabilitet. (Bell, 2000) Graden av validitet i en undersökning beror på om undersökningen mäter det den är avsedd att mäta (Bell, 2000) medan

reliabiliteten i en undersökning är kopplad till om den mätning som görs ger tillförlitlig data. (Eriksson & Wiedershiem-Paul, 2001).

I den undersökningsmodell som tagits fram för studien har författarna formulerat tillvägagångssättet vid insamlingen av materialet och utförligt redogjort för hur informationen i årsredovisningarna tolkats och bedömts. Då det ibland varit svårt att tolka huruvida förändringar i de redovisade segmenten berodde på ändrad organisation eller var en direkt följd av IFRS 8 har det varit svårt att helt undvika en viss subjektivitet i undersökningen. Denna ofrånkomliga subjektivitet har försökt motverkats genom den av författarna utarbetade och tydligt beskrivna undersökningsmodellen. Granskningen av årsredovisningarna har vidare skett av författarna gemensamt för att i så hög grad som möjligt förhindra tolkningsfel. Med grund i det sagda och med hänsyn till vald metod för studiens genomförande får validiteten i undersökningen anses vara relativt hög.

Som Eriksson och Wiedershiem-Paul (2001) beskriver är reliabiliteten i en tolkande undersökning svår att fastställa. Det finns flera sätt att öka reliabiliteten i en undersökning och utifrån hur mätningen har utförts kan olika grader av riktigt och sant resultat uppnås. Exempel på hur ökad reliabilitet kan uppnås är att låta andra forskare utföra samma undersökning, alternativt att samma forskare genomför samma undersökning vid olika tillfällen. (Holme & Solvang, 1997) För att förbättra reliabiliteten har ett flertal av företagens årsredovisningar granskats två gånger. Vid ett tidigt stadium granskades tio företags årsredovisningar utifrån den av författarna då framarbetade modellen. Under arbetets gång ökade dock författarnas kunskap om ämnet och därmed förbättrades också undersökningsmodellen. Författarnas tolkning kan därmed ha ändrats och de företag som granskades tidigt gicks igenom en gång extra. Då all data i och med detta har inhämtats under en period av ett par dagar får reliabiliteten anses ha ökat. Antalet undersökta företag är relativt stort. Detta kan anses leda till både ökad validitet och reliabilitet och ett stort antal undersökta enheter medför en ökad möjlighet att tillämpa resultatet utanför urvalsgruppen.

4.5.2 Litteratordiskussion och källkritik

En kritisk granskning har gjorts av samtliga källor som använts. Eftersom studien endast bygger på sekundära källor har källkritiken vid dess användande varit av stor betydelse. Som Eriksson och Wiedershiem-Paul (2001) redogör för är det viktigt att i sammanhanget undersöka källornas validitet, källornas relevans till frågeställningen, samt om de är korrekta i sitt utformande.

Författarna har förehållit sig kritisk till källorna och medvetet försökt använda sig av olika typer och ett stort antal källor. Detta för att erhålla stor kunskap inom ämnet och minska risken för felaktigheter. Att använda flera typer av källor ger även olika infallsvinklar och fler perspektiv på det undersökta ämnet.

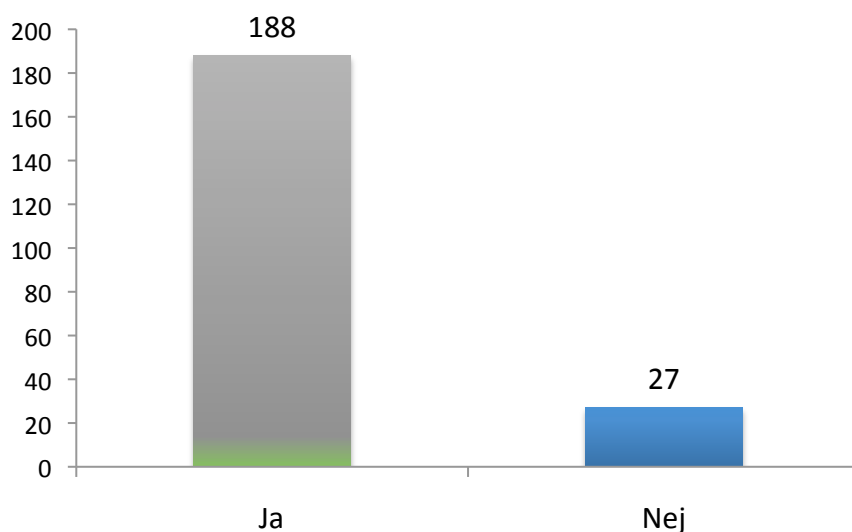
5 Empirisk studie

I den här delen redogör författarna för den kvantitativa undersökning som gjorts av noterade företag på Stockholmsbörsen. Resultatet presenteras utifrån de två undersökningsfrågor som varit utgångspunkten vid genomgången av företagens årsredovisningar. Därefter presenteras en sammanställning av de två undersökningsfrågorna och därmed det totala antal företag för vilka införandet av IFRS 8 inneburit en förändring avseende identifiering av segment. Resultatet presenteras i diagramformat med en tillhörande beskrivning.

5.1 Undersökningsfråga 1 - Motsvarar redovisat rörelsesegment primärt segment?

Ja	188
Nej	27
<hr/>	
Totalt	215

Utav de 215 företag som undersökts kunde det ur årsredovisningarna utläsas att 188 företag använder samma grund för identifiering av rörelsesegment i sin redovisning för 2009 som de använde vid identifiering av primärt segment 2008. 27 företag har däremot, helt eller delvis, ändrat vilken utgångspunkt de har när de identifierar segment och rörelsesegmentet motsvaras alltså inte av det tidigare primära segmentet. Nedan i figur 3 presenteras resultatet sammanställt i ett diagram. En mer utförlig presentation av undersökningens resultatet återfinns i Bilaga 1.

Figur 3 – Undersökningsfråga 1: Motsvarar redovisat rörelsesegment enligt IFRS 8 primärt segment enligt IAS 14?

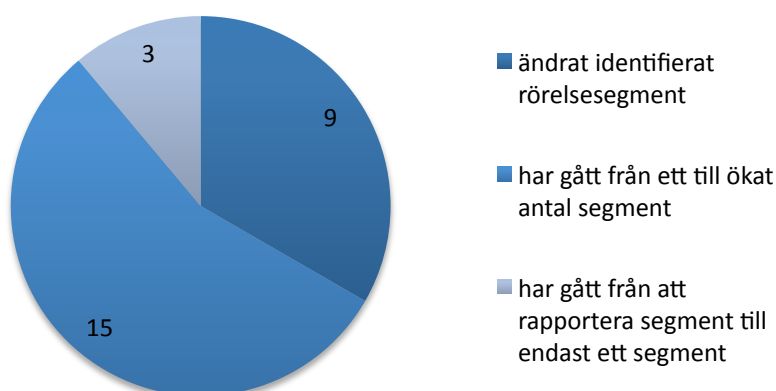
Av de 27 företag som ändrat sin identifiering har 9 företag redovisat fler än ett segment både för åren 2008 och 2009, och vid övergången till IFRS 8 bytt indelningsgrund. Detta genom att de exempelvis gått från att redovisa geografiska segment som primärt segment till att redovisa affärsområden som rörelsesegment.

Ett exempel på detta är Doro som i årsredovisningen 2009 kommenterar deras redovisningsprinciper enligt följande:

Doros rapportering är baserad på de två affärsenheter Doro driver. I segmentsredovisningen har därför Doro följt denna uppdelning, då Doro internt följer upp verksamheten inom de två affärsenheterna Care Electronics och Home Electronics. Tidigare redovisades affärsenheterna som sekundära segment.

(Doro, årsredovisning 2009 s. 35)

18 företag har däremot det ena året valt att inte redovisa fler än ett segment, alternativt inte tillämpat segmentsredovisning, medan samma företag jämförelseåret redovisat fler än ett segment. Indelningen visas i figur 4 nedan.

Figur 4 – Typ av ändring avseende identifierat segment

Ett av de 3 företag som tidigare redovisat segment men i och med införandet av IFRS 8 upphört att göra detta är ReadSoft AB, som i sin årsredovisning uppger följande:

I övrigt följs försäljning på enskild produkt och på produktgruppsnivå samt på respektive geografisk marknad. Ingen av dessa uppföljningsnivåer uppfyller enligt vår uppfattning kriterierna för ett rörelsesegment varför ReadSoft rapporterar den totala koncernen som företagets enda segment.

(ReadSoft, årsredovisning 2009 s.43)

För Black Earth Farming har införandet av IFRS 8 istället inneburit att de börjat redovisa segment.

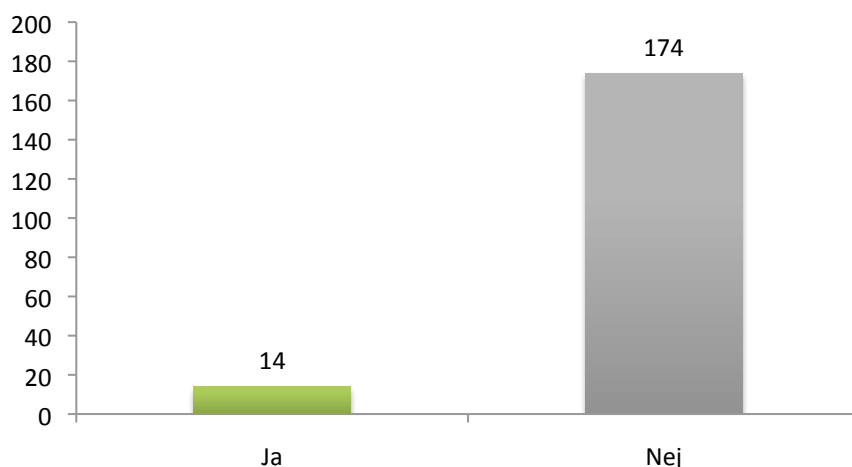
IFRS 8 is a disclosure Standard that has resulted in a redesignation of the Group reportable segments[...] The predecessor Standard (IAS 14 Segment Reporting) required an entity to identify two sets of segments (business and geographical), using a risks and returns approach. The Group didn't disclose segment information in 2007–2008 as the Group has only one business segment – agricultural production – and all of the Group's cash-generating operations are in the Black Earth region of Russia. Since 2009 the Group reports segment information based on the geographical and subclimactic split of the cropped areas in the four Black Earth regions.

(Black Earth Farming, årsredovisning 2009 s.46)

5.2 Undersökningsfråga 2 - Har indelningen mellan redovisade segment ändrats?

Ja	14
Nej	174
<hr/>	
Totalt	188

Av de 188 företag där rörelsesegment enligt IFRS 8 motsvarar primärt segment enligt IAS 14 undersöktes ifall indelningen mellan segmenten har ändrats till följd av införandet av IFRS 8. Denna förändring bestod i ökat eller minskat antal segment, alternativt en förändrad uppdelning mellan segmenten. För 14 företag innebar IFRS 8 en sådan skillnad. Resultatet visas i figur 5.

Figur 5 – Undersökningsfråga 2: Har ändringen mellan redovisade segment ändrats?

Av de 14 företag som ändrat indelning till följd av IFRS 8 har hälften ökat antalet rapporterade segment. Ett av dessa företag är Nordea som i sin årsredovisning skriver följande:

The reportable segments in Nordea have, mainly as a consequence of the restrictions in the aggregation criteria, been changed, and information has been added to comply with the requirements in the new standard.

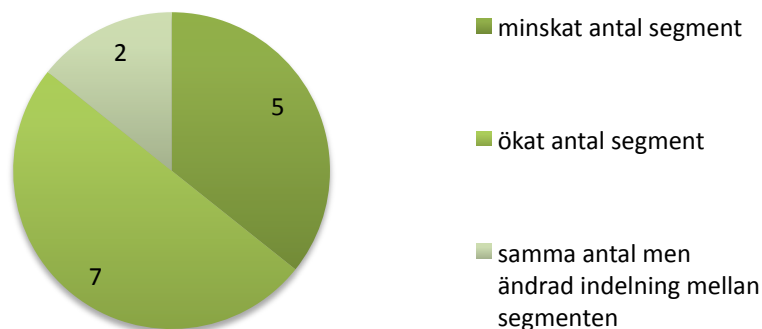
(Nordea årsredovisning 2009 s.83)

För andra företag innebar IFRS 8 istället att vissa segment kunde slås samman och därmed minskade antalet redovisade segment. Detta gäller för exempelvis Orc Software:

Införandet av denna standard har inneburit att de tidigare segmenten "Västeuropa" och "Benelux, Öst- och Centraleuropa" har slagits ihop till ett segment benämnt "EMEA".

(Orc Software årsredovisning 2009 s.18)

För 2 företag innebar IFRS 8 ingen förändring vad gäller antalet redovisade segment, men däremot en förändring uppdelningen dem emellan. Hur många företag som ökat, minskat respektive redovisat ett oförändrat antal segment redovisas i figur 6.

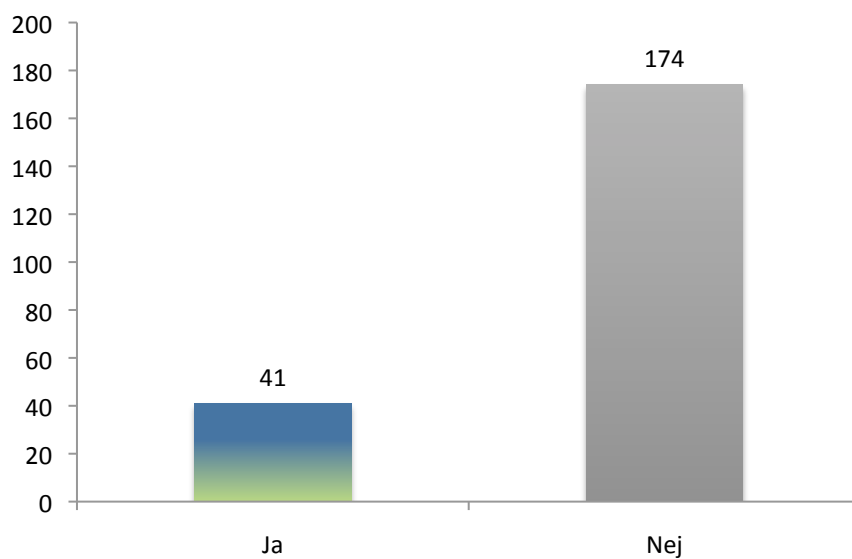

Figur 6 – Typ av ändring avseende indelningen mellan segmenten

5.3 Sammanställning - Förändring av identifierade och rapporterade segment

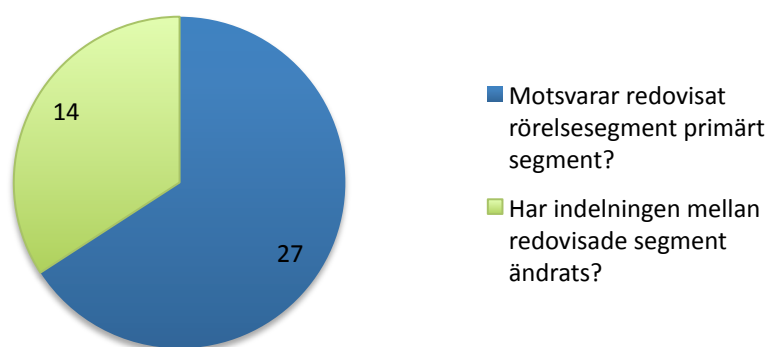
Ja	41
Nej	174
<hr/>	
Totalt	215

Övergången till IFRS 8 och till att rapportera segment utifrån den interna rapporteringen istället för en rapportering baserad på risker och möjligheter har för 41 av de 215 undersökta företagen lett till en ändring. Dessa 41 företag avser både företag där redovisat rörelsesegment inte motsvaras av tidigare primärt segment, samt de företag för vilka en ändring i indelning mellan segmenten noterats. Detta motsvarar 19 procent, alltså nästan var femte företag.

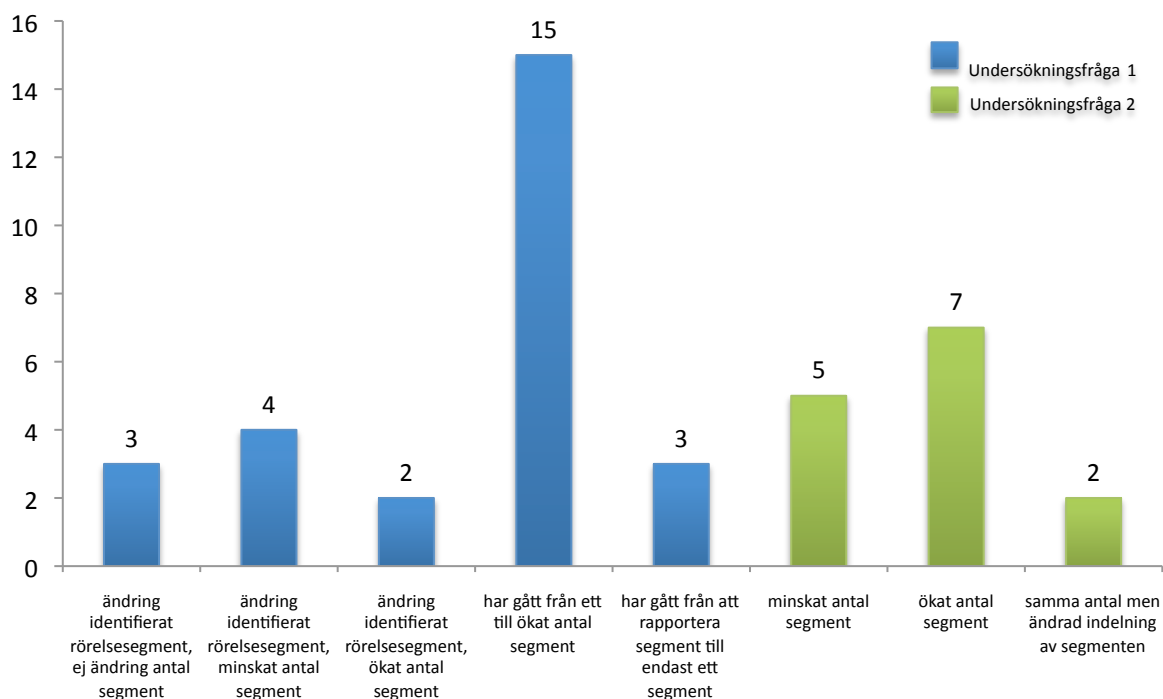
Figur 7 – Totala ändringar avseende identifierade och rapporterade segment

Av de 41 företag för vilka införandet av IFRS 8 har inneburit en förändring av identifierade och rapporterade segment har 27 av företagen ändrat enligt den första undersökningsfrågan, huruvida redovisat rörelsesegment är detsamma som tidigare primärt segment. 14 företag har således gjort ändringar i indelningen mellan segmenten, vilket motsvarar den andra undersökningsfrågan.

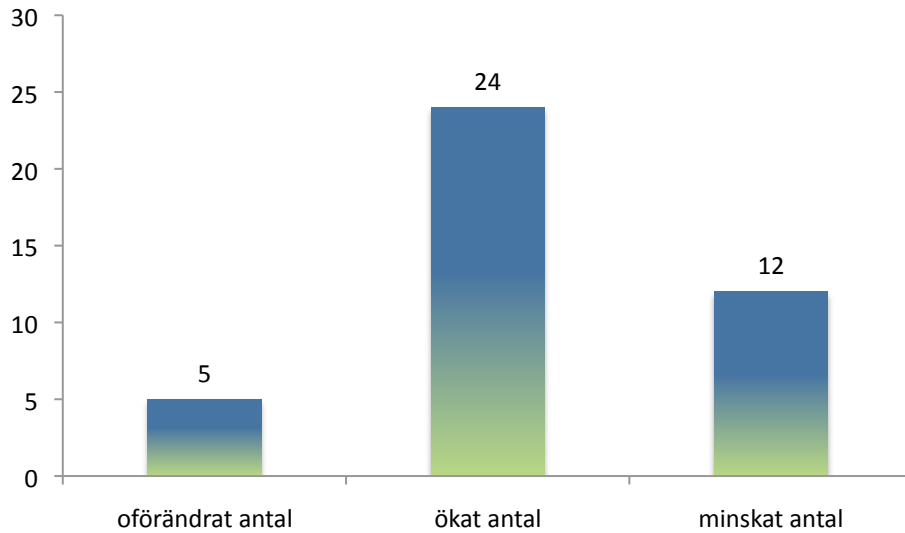
Figur 8 – Totala ändringar uppdelat per undersökningsfråga

Hur identifieringen av segmenten har ändrats skiljer sig åt mellan företagen. I figur 9 återfinns ett diagram som visar en sammanställning över de förändringar IFRS 8 har inneburit för företagen. För en majoritet av företagen har införandet av IFRS 8 inneburit att företagen gått från att inte segmentredovisa till att redovisa information för minst två segment.

Figur 9 – Typ av ändringar i identifieringen av segmenten

För att endast se till hur antalet redovisade segment har ändrats kan det från figur 10 utläsas att för majoriteten av de företag som på något sätt ändrat identifieringen av sina segment har antalet redovisade segment ökat. De 24 företag som ökat antalet redovisade segment inkluderar både de som gått från att redovisa endast ett segment till att segmentrapportera, samt de som av annan anledning identifierat fler segment efter införandet av IFRS 8.

Figur 10 – Ändringar avseende antalet redovisade segment

6 Analys

Analysen ämnar att med hjälp av referensramen analysera resultatet från den kvantitativa undersökningen som genomförts. Denna del ligger till grund för att slutligen kunna svara på studiens problemformulering och uppfylla dess syfte.

6.1 Orsaker till förändrad identifiering

Studien var uppdelad på två undersökningsfrågor. Den första av frågorna undersökte huruvida en förändring hade skett vad gäller identifieringen av segment, och den andra undersökningsfrågan hade för avsikt att urskilja ifall en förändring skett med avseende på uppdelning eller indelning mellan segmenten. Resultatet av studien visar på att utav de företag som ändrat segmentsidentifiering föll majoriteten in under den första undersökningsfrågan. Vad resultatet beror på går inte att avgöra, men en kartläggning har gjorts över de olika typer av förändringar som skett.

Undersökningen visar att cirka en femtedel av de undersökta företagen har förändrat sin redovisning i och med införandet av IFRS 8. För en majoritet av dessa företag har införandet av standarden inneburit att företaget gått från att redovisa ett segment till att redovisa två eller flera segment. Trots att undersökningen visar på att förändringar har skett i redovisningen rörande hur företag identifierar och redovisar segment är det svårt att dra slutsatser om vilka ändringar i regelverket som är orsaken till de gjorda förändringarna. Dock kan en diskussion föras kring orsaken till de förändringar som skett.

Omarbetningen av IAS 14 till nuvarande IFRS 8 kan vid en genomläsning av de båda standarderna ge en bild av att en relativt stor förändring skett i och med införandet. Dessa förändringar kan man anta skulle ha effekt vad gäller identifieringen och rapporteringen av segment. Med hänsyn till de ändringar som gjorts i standarden kan det faktum att författarna vid en undersökning av 215 företag funnit att endast en femtedel av företagen ändrat sin segmentsidentifiering ses som en liten andel av de undersökta företagen.

Kopplat till de tre skillnader som finns mellan IAS 14 och IFRS 8, som nämns under avsnitt 2.4, har de två standarderna olika utgångspunkter vid en identifiering. Att IAS 14 tar sin utgångspunkt i risker och möjligheter, medan IFRS 8 utgår från den interna rapporteringen, kan antas påverka segmentsredovisningen. Hur stor effekt denna ändrade princip har, bör påverkas av vilken utgångspunkt företagen tidigare hade i sin interna rapportering. I de fall företagen i sin interna rapportering och uppföljning utgick från risker och möjligheter bör övergången till IFRS 8 inte ha inneburit någon förändring med avseende på identifierade segment. Som nämns av Edlund och Kyrö (2009) har många företag just risker och möjligheter som grund när de rapporterar internt, vilket kan leda till att ett begränsat antal företag påverkas av den nya standarden. Enligt gjord studie bekräftas att för majoriteten av företagen har ingen förändring skett då 174 av de 215 företagen identifierar och redovisar samma segment som tidigare.

Av de 41 företag som ändrat identifiering och rapportering av segment har det, sett till endast hur antalet rapporterade segment har kommit att påverkas, lett till en ökning. För mer än hälften av

företagen som ändrat identifieringen av segment har ändringen inneburit en ökning av antalet segment, inkluderat de företag som gått från att redovisa ett segment till att redovisa två eller fler. Att IFRS 8 inte längre kräver att mer än 50 procent av försäljningen ska vara till externa kunder, för att ett segment ska rapporteras, kan komma att ha haft en påverkan på redovisningen och bör ha inneburit en ökning snarare än en minskning av antalet segment.

Vid en granskning av resultatet från den första undersökningsfrågan kan det utläsas att för 27 företag motsvarar inte tidigare primärt segment redovisat rörelsesegment i 2009 års årsredovisning. I de 27 företagen inkluderas de 15 företag som gått från att redovisa ett segment till att nu redovisa fler segment. För dessa företag har IFRS 8 inneburit en stor förändring då de tidigare inte redovisat sin verksamhet uppdelad på olika segment. Det skulle kunna antas att de här företagen tidigare följde upp verksamhetens olika delar internt, men inte uppfyllt de kriterier IAS 14 ställde för att särredovisa segment externt. Av alla olika typer av förändringar som studien noterat är det den här typen av förändring som dominerat.

6.2 Jämförelse med införandet av SFAS 131

Enligt gjord undersökning har införandet av IFRS 8 inneburit vissa förändringar i segmentsrapporteringen. Dessa förändringar är dock inte lika stora som de förändringar som noterats efter införandet av SFAS 131. Studierna gjorda av Hermann och Thomas (2000) samt Street et al. (2000) visar på att omkring två tredjedelar av undersökta företag i USA ändrat definition av redovisat segment efter införandet av SFAS 131, jämfört med denna studie där endast en femtedel ändrat segmentsidentifiering. Ytterligare en av de stora förändringarna enligt Hermann och Thomas (2000) var att ungefär hälften av de undersökta företagen ökade antalet redovisade segment. Denna studie visar att endast 24 företag, motsvarande drygt en tiondel, ökat antalet redovisade segment och det kan även här noteras att SFAS 131 medförde en större förändring än IFRS 8. En skillnad där resultatet mellan denna studie och Herman och Thomas (2000) studie inte var lika stor, var för företag som börjat segmentsredovisa i och med införandet av de nya standarderna. Samma författare fann att 10 procent börjat segmentsredovisa, samtidigt som denna studie visade på motsvarande 7 procent.

Att införandet av IFRS 8, som i stort motsvarar SFAS 131, inte inneburit förändringar i samma omfattning kan bero på olika faktorer. Kopplat till diskussionen ovan utifrån artiklar skrivna av Jeanjean och Stolowy (2008) samt Alali och Cao (2010) kan en av anledningarna till skillnaderna i införandets påverkan vara olika länders kulturer och nationella förhållanden. Hur företag som följer U.S. GAAP, främst företag i USA, övervakas och arbetar vid en implementering av en ny standard skiljer sig antagligen i många avseenden från hur motsvarande arbete sker i Sverige. Ett övervakande organ finns i FASBs organisation vilket kan tänkas säkerställa en mer konsekvent implementering av standarden.

Ytterligare en betydande faktor, till den mindre förändring denna studie visar på, kan antas vara den omarbetning som skedde av IAS 14 i samband med införandet av SFAS 131. Den tidigare versionen av IAS 14 och tidigare standard i U.S. GAAP, SFAS 14, hade utgångspunkt för segmentsidentifieringen i industry approach. I och med införandet av SFAS 131 skedde en revidering av IAS 14. Denna revidering innebar en övergång, från industry approach, till risker och möjligheter som utgångspunkt. Att övergå till att dela in segment utifrån risker och möjligheter var ett steg mot en indelningsgrund

som ligger närmre management approach. Därmed kan skillnaderna mellan SFAS 14 och SFAS 131 sägas vara större än skillnaderna mellan den reviderade versionen av IAS 14 och IFRS 8. Naturligt leder detta till en mindre effekt vid införandet av IFRS 8 än SFAS 131.

De mål som fanns vid införandet av SFAS 131 stämmer i stort överens med de mål och förväntningar som fanns vid införandet av IFRS 8. Därutöver är standarderna näst intill identiska i sin utformning. Med grund i detta, och att studier efter införandet av SFAS 131 visade på att många av de uppställda målen uppfylldes, kan det ses logiskt att även införandet av IFRS 8 innebär viss måluppfyllelse. Det kan även styrkas utifrån denna studie, då samma typ av förändringar har skett, även om förändringarna inte varit lika omfattande.

6.3 Diskussion kring redovisningens användbarhet

6.3.1 Harmonisering

Ett av de motiv IASB hade vid införandet av IFRS 8 var som nämnt en ökad harmonisering. Standarden anpassades därför till att motsvara SFAS 131. Huruvida införandet av standarder som har motsvarigheter i andra länder medför en ökad harmonisering av redovisningen eller ej kan diskuteras. Kopplat till vad Jeanjean och Stolowy (2008) säger om införandet av nya standarder och dess påverkan på företags rapportering kan ett antagande göras att standarden ensamt inte kommer medföra en harmonisering av IASB och U.S. GAAP. Enligt undersökningar krävs mer för att uppnå harmonisering, i form av liknande mål och system för uppföljning mellan de olika länderna. Trots detta bör införandet av exempelvis IFRS 8, som har en motsvarighet i U.S. GAAP, vara ett led i att uppnå ökad harmonisering.

Vid en jämförelse mellan studier gjorda efter införandet av SFAS 131, och resultatet från denna studie, tyder det mer på att redovisningen enligt de två standarderna har inneburit ett steg åt samma riktning än tvärtom. Att standarderna gått åt samma riktning grundas på att resultatet från studierna är av samma slag, om än ej i samma omfattning. Det tycks även rimligt att utgå från att ett införande av standarder som motsvarar varandra i två länder bör innebära en mer harmoniserad redovisning än motsatsen. Ändock kan det återigen konstateras att det krävs mer än ett införande av likadana standarder i de olika regelverken för att uppnå harmoniserad redovisning på internationell nivå.

En av de delar som behövs för att uppnå harmonisering, utöver standarder som syftar till samma redovisning, är som Alali och Cao (2010) menar ett övervakande organ som säkerställer en konsekvent implementering av redovisningen mellan olika länder. Med utgångspunkt i ovan sagda, att det behövs liknande mål och system mellan länder för att skapa en möjlighet till harmonisering, kan det ses naturligt att det behövs någon form av överhet som arbetar för detta. Även det faktum att IFRS är principbaserat och ger utrymme för bedömningar, vilket kan möjliggöra fler tolkningar och därmed olika redovisningsalternativ, ökar behovet av en sådan överhet. Ytterligare ett skäl till övervakning är att det kan finnas incitament att undvika redovisning av vissa segment ur en konkurrensaspekt, vilket bekräftas av bland andra Nichols och Street (2007). En fråga som kan ställas i sammanhanget är huruvida en hårdare övervakning av hur standarden implementerats och används skulle leda till att ett större antal företag ändrat sin segmentsredovisning, än de i aktuell undersökning observerade företagen.

Återigen är det värt att poängtera att det är investerare som är den primära användaren av redovisningen. Som Collar och Pierce (1999) nämner är det viktigt att segmentsredovisa, sett från ett investerarperspektiv, då segmentsredovisningen hjälper analytiker och investerare att bättre förstå företaget och dess verksamhet. Värt att diskutera är ifall de krav på information som standarden kräver, och den gräns för vilken nivå denna information ska lämnas, motsvarar den efterfrågan på information som investerare har. Införandet av en ny standard bör innebära ett steg mot bättre överensstämmelse mellan vad standarden kräver och den information som efterfrågas, eftersom normsättarna bör sträva mot förbättrad redovisning. Som nämnts i referensramen finns det dock kritiker som menar att införandet av IFRS 8 snarare har målet att få mer harmoniserad redovisning än bättre redovisning. Som diskuterats i analysen kan detta kopplas till huruvida IFRS 8 har inneburit en förbättring eller inte.

6.3.2 Förbättring eller inte?

Det känns naturligt att säga att målet med införandet av en ny standard är att det ska leda till bättre redovisning. Införandet av IFRS 8 har inneburit förändringar, men huruvida dessa lett till en bättre redovisning eller inte är svårare att avgöra. Gjord undersökning kan inte bekräfta ifall en faktisk förbättring skett eller ej, men resultatet kan peka åt ett visst håll. Argumentet att IFRS 8 endast skulle vara ett led i harmoniseringen går inte att avvisa förrän det faktiskt bevisats att en standard lett till en förbättrad redovisning.

En utgångspunkt i diskussionen om förbättring har uppnåtts eller inte är huruvida redovisningen blivit mer användbar för intressenterna och leder till att dessa tar mer korrekta beslut gällande exempelvis investeringar. I föreställningsramen anges att investerarna är de primära intressenterna av redovisning och därmed bör införandet av standarden till stor del syfta till att vara till nytta för just dessa användare. En av de saker som införandet av IFRS 8 syftade till var att hjälpa användarna att se företaget ur ledningens ögon, i syfte att bättre kunna förstå företagets olika delar. Ett antagande kan göras att den information företagsledningen följer upp och använder som underlag vid beslut är den som är mest användbar och bäst speglar företaget och dess olika delar. När externa intressenter genom årsredovisningen får tillgång till samma information bör det hjälpa dem att ta bättre beslut, vilket tyder på bra och transparent redovisning. Studien visar på att många företag inte ändrat sin segmentsidentifiering, vilket bör innebära att dessa företag redan tidigare redovisade segment utifrån hur de följs upp internt. Lite hårddraget kan det, med utgångspunkt i just segmentsidentifieringen, antas att införandet av standarden för sistnämnda grupp av företag inte lett till bättre underlag för beslut för externa intressenter. Motsatta resonemang kan hänföras till den mindre andel företag som har ändrat segmentsidentifieringen. Även här gäller antagandet endast om det ses till enbart segmentsidentifieringen.

Det går att diskutera vad som är transparens, men om vi utgår från den definitionen som anges i referensramen så bör IFRS 8 leda till minskad informationsasymmetri på grund av att redovisningen ska överensstämma med den som följs upp av ledningen, vilket bör leda till mer transparent redovisning. Som tagits upp i referensramen anses extern redovisning som är kongruent med det som rapporteras internt vara mer värdefull. Att 41 företag ändrat sin segmentsidentifiering, och därmed övergått till att delge externa intressenter det som följs upp internt, bör ha inneburit minskad informationsasymmetri mellan företag och dess intressenter.

Litteratur som behandlar förväntningar som fanns vid införandet av SFAS 131, tar i många fall upp förhoppningen om att standarden skulle leda till ett ökat antal rapporterade segment. Utifrån den förhoppningen kan det antas att ett ökat antal segment ansågs som ett led i att skapa en förbättrad redovisning. Antagandet att fler segment skulle innebära bättre information kan ses naturligt då det blir lättare att förstå ett företags olika delar. Även att ökad mängd information ger bättre beslutsunderlag kan antas då en större mängd information bör öka chansen att en viss del av informationen är väsentlig och användbar. För 24 av de 215 undersökta företagen medförde IFRS 8 en ökning av antalet rapporterade segment. Enligt resonemanget ovan kan den relativt låga andelen, drygt tio procent, företag som ökat antal redovisade segment inte bekräfta att införandet av IFRS 8 har inneburit bättre information. Det skulle dock kunna sägas att för de 24 företagen som ökat antalet rapporterade segment har standarden inneburit en förbättring, men som ovan nämnts utgör denna del endast en liten andel och därmed kan inte standarden i stort sägas ha medfört en förbättring. Viktigt att belysa är dock att detta inte kan kopplas till mer än just antalet rapporterade segment. Exempelvis kan IFRS 8 lett till en ökning av den totala mängd information som lämnas i segmentsredovisningen, men då detta inte varit föremål för undersökningen bortses från en sådan ändring.

6.3.3 Kollision av intressen

Teorier och undersökningar kring hur företag ser på redovisning av mer detaljerad information och konkurrens behandlas i referensramen. Teorierna visar på olika resultat. Det är svårt att urskilja ifall den stora andel företag som inte ändrat sin segmentsidentifiering, inte ändrat på grund av en ovilja och konkurrenssyfte eller endast för att standarden inte medfört en faktisk förändring för dem. Även ifall det skulle komma fram att vissa av dessa företag borde ha ändrat segmentsidentifiering enligt IFRS 8, blir det ändå svårt att urskilja ifall de inte ändrat på grund av ovilja eller okunskap. Oviljan att redovisa kan hänföras till viljan att undanhålla information i konkurrenssyfte, medan okunskapen istället kan kopplas till regelverket som är principbaserat, svårtolkat och bygger på en rad bedömningar. Som nämns i referensramen är det när lika situationer bedöms på olika sätt som jämförbarheten minskar i redovisningen, oavsett det bakomliggande syftet med bedömningen.

En fundamental fråga i sammanhanget är för vem redovisningsstandarderna är utformade. Företag vill visa en så fördelaktig bild som möjligt av sin verksamhet. Eftersom investerarna är de som äger företagen och ger dem möjlighet till fortlevnad, bör det även från företagets sida finnas ett intresse att tillfredställa investerarna. Kopplat till vad som ovan nämnts, med utgångspunkt i referensramen, är konkurrensaspekten även den en viktig faktor när företag avgör hur de ska utforma sin rapportering. Företagens vilja att redovisa en fördelaktig bild, att inte avslöja för mycket information, och samtidigt tillfredställa investerare och andra intressenters behov, kan i vissa fall innebära en kollision av intressen. Vad prioriteras av företaget? Vad har företaget för syfte med redovisningen? Samma frågeställningar kan ställas till IASB som normsättare. För vem är standarderna utformade? Hur mycket hänsyn tas till företagets önskan att undanhålla viss information respektive intressenternas efterfrågan på beslutsunderlag? Det verkar rimligt att utgå från att de krav som ställs i standarderna inte i allt för stor grad missgynnar företagen för att istället endast se till intressenternas behov. Samtidigt är det viktigt att intressenter får den information de behöver, för att på så sätt minska transaktionskostnaderna.

IFRS 8 är en upplysningsstandard och en standard där många av ovanstående problem aktualiseras. En tillämpning av standarden innebär att mer detaljerad information ska lämnas ut av företaget,

vilket i vissa fall kan ses som en nackdel för dem. Samtidigt kan det, på grund av att segmentsinformation är en av de viktigaste delarna för analytiker, vilket Schipper (1991) nämner, vara ett område som är viktigt att informera väl om. Med grund i det sagda är IFRS 8, liksom vissa andra redovisningsområden, en standard som kan innebära en kollision av intressen.

6.4 Avslutning

Det finns många olika faktorer som har en inverkan på redovisningens användbarhet, vilket gör det till ett svårbedömt område. Det är nästan intill omöjligt att avgöra vilken effekt IFRS 8 haft på användbarheten, men det är ändå ett område som är av intresse att diskutera. Om införandet av standarden lett till en förbättrad jämförbarhet och transparens är svårt att avgöra, och beror till stor del på vad som anses vara bra redovisning. Avgörande i sammanhanget, för att analysera en eventuell förbättring, blir att i ett första steg fastställa vad som anses vara bra redovisning.

Gjord undersökning visar på att vissa förändringar har skett, men huruvida de funna förändringarna är en indikation på bättre redovisning för den femtedel som har ändrats, eller en opåverkad redovisning för de fyra femtedelar som inte ändrats, går inte att svara på. Med beaktande av att IFRS 8 för många fler än majoriteten inte inneburit någon förändring i segmentsidentifieringen kan det i sammanhanget vara av intresse att fundera på syftet kring införandet av standarden. Enligt IASB var målen med införandet ökad harmonisering, fler redovisade segment, mer konsekvent redovisning etcetera. Med utgångspunkt i att undersökningen visar på en förändring för endast en liten del av företagen ligger det närmare till hands att påstå att införandet av IFRS 8 är ett led i harmonieringen snarare än att ha en avsevärd effekt på redovisningen. Viktigt att belysa är att standardens införande förmodligen inneburit flertalet andra förändringar än de som varit för avsikt att studera i denna undersökning, varför det inte går att säga vilken faktisk påverkan standardens införande haft på redovisningens användbarhet.

7 Slutsats

I det avslutande kapitlet för uppsatsen besvaras studiens problemformulering och dess syfte. Slutsatserna dras med grund i analysen som finns att tillgå i föregående kapitel. Avslutningsvis ges förslag på vidare studier inom ramen för det ämne som undersökts.

Syftet med studien var att undersöka och beskriva de förändringar som skett i och med införandet av IFRS 8 vad gäller identifieringen och rapporteringen av segment. Syftet bygger på den problemformulering som utformas inledningsvis i uppsatsen och som uppsatsen ämnar svara på.

Har införandet av IFRS 8 lett till någon förändring vad gäller vilka segment som identifierats och rapporterats av företagen?

Efter en genomgång av 215 årsredovisningar har slutsatsen kunnat dras att 41 av dessa företag ändrat sin segmentsidentifiering. Med utgångspunkt i de två undersökningsfrågor som formulerats har studien visat på uppdelning mellan olika former av förändringar. För 27 företag har standarden inneburit att det som tidigare redovisades som primärt segment idag inte motsvarar redovisat rörelsesegment. Resterande 14 företag har förändrat sin segmentsredovisning genom att indelningen mellan segmenten ändrats, vilket i vissa fall inneburit en förändring i antalet segment. Vidare kan det för samtliga 41 företag som ändrat segmentsidentifiering konstateras att olika typer av förändringar har gjorts. Den största andelen företag har gått från att tidigare redovisa ett segment till att nu efter standardens införande redovisa fler än ett segment. Värt att nämna är även att för den största andelen företag som ändrat sin segmentsredovisning har förändringen inneburit ett ökat antal segment.

Studien visar på att en förändring skett för en femtedel av företagen i urvalsgruppen. Detta resultat kan även utanför den undersökta populationen anses representativt och en generalisering blir då möjlig för företag i Sverige som följer IFRS. Med grund i diskussionen i föregående kapitel, kring faktorer som påverkar redovisningen i olika länder, kan dock urvalsgruppen inte med säkerhet anses representativ för länder som skiljer sig från Sverige och en generalisering blir då inte möjlig.

Efter diskussion och analys tyder studien på att den mest troliga orsaken till att majoriteten inte ändrat segmentsidentifiering vid tillämpningen av den nya standarden är att företagen i sin interna rapportering utgår från risker och möjligheter. Utgångspunkten för segmentsindelningen är därmed densamma i IFRS 8 och IAS 14 för dessa företag.

Resultatet från denna studie har jämförts med studier gjorda i samband med införandet av SFAS 131. Vid en jämförelse mellan effekterna på redovisningen som de två standarderna inneburit kan slutsatsen dras att observerade förändringar påminner om varandra men skiljer sig i omfattning. Att omfattningen på förändringarna skiljer sig mellan införandet av IFRS 8 och SFAS 131 kan delvis förklaras med det faktum att föregångaren till IFRS 8, IAS 14, reviderades i samband med införandet av SFAS 131. Detta innebar att övergången från IAS 14 till IFRS 8 var mindre än den mellan SFAS 131 och dess föregångare.

7.1 Förslag till vidare studier

Uppsatsen hade för avsikt att undersöka vilka förändringar som skett för företag noterade på Stockholmbörsen i och med införandet av IFRS 8. Undersökning avgränsades till att endast se till hur identifieringen av segment har ändrats. Under studiens gång har författarna stött på en rad områden som legat utanför syftet för studien och därför inte studerats närmare. Dessa områden skulle vara av intresse att forska vidare inom och nedan presenteras därför förslag på vidare forskning.

Komplettera med en kvalitativ undersökning i form av intervjuer för att på ett djupare plan förstå hur införandet av en ny standard behandlas och berör företaget. Denna studie var av kvantitativ metod där författarna granskade årsredovisningar för att erhålla information om segmentsindelningen. Under genomgången av årsredovisningarna stötte författarna på ett antal svårtolkade situationer där bland annat orsaken till förändring i segmentsindelningen var svår att avgöra. För att bättre förstå informationen i rapporterna och hur företagen arbetat med implementering av en ny standard skulle en kvalitativ studie vara av intresse.

En jämförelse mellan länder. I undersökningen har en diskussion förts kring harmonisering mellan länder inom redovisningsområdet och vilken effekt en ny standard har på denna harmonisering. Som framkommit under studiens gång innebär införandet av samma redovisningsstandarder i olika länder inte nödvändigtvis en ökad harmonisering då nationella skillnader i kultur och institutionella faktorer skiljer sig åt. Med grund i detta skulle det vara av intresse att göra en empirisk studie där olika länder jämförs med avseende på förändringar i segmentsredovisningen.

Andra förändringar än identifiering av segment skulle vara intressant att studera för att få en bättre helhetsbild av vilken effekt införandet av IFRS 8 fått på segmentredovisningen. I uppsatsen har det diskuterats huruvida införandet av den nya standarden inneburit bättre segmentsredovising eller inte. Eftersom studien avgränsats till att endast undersöka ett smalt område, och därmed enbart visar på en liten del av de förändringar som kan antas ha skett, skulle det vara intressant att vidare studera andra förändringar som kommit till följd av införandet av IFRS 8.

8 Källförteckning

8.1 Böcker

Bell, J. (2000), *Introduktion till Forskningsmetodik*, Studentlitteratur Lund

Dahmström, K. (2005), *Från datainsamling till rapport – att göra en statistik undersökning*, Studentlitteratur, Lund

Eriksson, L T. & Wiedersheim - Paul, F. (2001), *Att utreda forska och rapportera*, Liber AB, Malmö

Holme, I M. & Solvang, B K. (1997), *Forskningsmetodik, Om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Studentlitteratur, Lund

Jacobsen, D.I. (2002), *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, Studentlitteratur, Lund

Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A.K., Rimmel, G. (2008), *IFRS - i teori och praktik*, Bonnier Utbildning AB, Stockholm

Körner, S. & Wahlgren, L. (2006), *Statistisk dataanalys*, Studentlitteratur, Lund

Patel, R. & Davidson, B. (2003), *Forskningsmetodikens grunder – Att planera genomföra och rapportera en undersökning*, Studentlitteratur, Lund

Sohlberg, B-M. & Sohlberg, P. (2001), *Kunskapens former Vetenskapsteori och forskningsmetod*, Liber AB, Malmö

8.2 Artiklar

Alali, F. & Cao, L. (2010), "International financial reporting standards – credible or reliable? An overview", *Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting*, ADIAC-00067

Blake, J., Fortes, H., Gowthorpe, C., Paananen, M. (1999), "Implementing the EU directives in Sweden – Practitioners' view", *The international Journal of accounting*, Vol. 34, pp. 421-438

Chiapello, E. & Medjad, K. (2009), "An unprecedented privatization of mandatory standard-setting: The case of European accounting policy", *Critical perspective on accounting*, Vol. 20, pp. 448-468

Collar, M. & Pierce, B.G. (1999), "The new segment information: Isn't any better?", *Journal of Financial Statement Analysis*, Vol.4, Issue 4, pp.65-68

Dennis, D. (2009), "Operating Segments Through Management's Eyes", *Accountancy Ireland*, Vol.41, Nr.1

Edlund, C. & Kyrö, J. (2008), "Nyheter inför bokslutet 2008", *Balans*, Nr. 12

- Edlund, C. & Kyrö, J. (2009), "Nyheter inför bokslutet 2009", *Balans*, Nr. 12.
- Herrmann, D. & Thomas, W. B. (2000), "An Analysis of Segment Disclosures under SFAS no.131 and SFAS no. 14", *Accounting Horizons*, Vol.14, Nr.3, pp. 287-302
- Janzon, C. & Larsolle, H. (2007), "Segmentsrapportering enligt IFRS 8 – Kommer intern uppföljning och rapportering att styras av redovisningsregler?", *Balans*, Nr. 6-7
- Jeanjean, T. & Stolowy, H. (2008), "Do accounting standards matter? An exploratory analysis of earnings management before and after IFRS adopting", *J. Account. Public Policy*, Vol. 27, pp. 480-494
- Jermakowicz, E. & Gornik-Tomaszowski, S. (2006), "Implementing IFRS from the perspective of EU publicly traded companies", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. 15, pp. 170-196
- Marton, J. (2009), "Jämförbarhet - vid regnbågens slut? ", *Balans*, Nr. 8/9
- Medina, M.L. (2007), "Segment reporting", *Accountancy Magazine*, February
- Nichols, N. B. & Street, D.L. (2007) "The relationship between competition and business segment reporting decisions under the management approach of IAS 14 revised", *Journal of international accounting, Auditing and Taxation*, Vol.16, pp.51-68
- Oxelhiem, L. (2006) "Ingen indikation på ökad transparens" *Balans*, Nr. 4
- Paul, J.W. & Largay, A.J. (2004), "Does the "management approach" contribute to segment reporting transparency?", *Business Horizons*, Vol.48, pp. 303-310
- Rogers, Violet, Smith & Alieen (1998), "SFAS No. 131: disclosures about segments of an enterprise and related information" (Statement of Financial Accounting Standard), *The Ohio CPA Journal*, Vol. 57, Issue 1
- Rourke, J.O. (1999), "Getting ahead with SFAS 131 - Analyze your segment information, and you're on your way to competitive advantage", *Strategic finance*, December
- Schipper, K. (1991), "Commentary on Analysts' Forecasts", *Accounting Horizons*, December, pp.105-121
- Sprouse, R. T. (1969), "Diversified views about diversified companies", *Journal of Accounting Research*, pp.137-159
- Street, D. L., Nichols, N. B. & Gray S. J. (2000), "Segment Disclosures under SFAS No. 131: Has Business Segment Reporting Improved?", *Accounting Horizons*, Vol. 14 No. 3, September pp.259-285

8.3 Elektroniska källor

FASB, (1997), Financial Accounting Standards Board (1997), Summary of Statement No. 131, Hämtad: 2010-04-20 http://www.fasb.org/jsp/FASB/Pronouncement_C/SummaryPage&cid=900000010244

IASB, (2006ED), *Exposure Draft, ED 8 Operating Segments*, January. Hämtad: 2010-04-08 http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/285C0612-D703-405E-B675-4D9F7D03645E/0/ED8_Standard.pdf

IASB, (2006a), International Accounting Standards Board (2006), Official Homepage for the IASB Segment Reporting Project, Hämtad: 2010-04-19 <http://www.iasb.org/News/Press+Releases/IASB+publishes+convergence+proposals+on+segment+reporting.htm>

IASB, (2006b), International Accounting Standards Board (2006) Segment Reporting, Summary of the project, November 2006, Hämtad: 2010-04-14 <http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/7ED8A334-0AF1-4F3D-8568-3D9AE2E19192/0/SegmentreportingsNov06.pdf>

8.4 Övriga tryckta källor

Andersson, M. & Linse, E. (2009), " IFRS 8 – Förändring i segmentsrapportering", *Magisteruppsats Göteborgs universitet/Företagsekonomiska institutionen*

IASB (2009), *Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2009*, FAR SRS Förlag

IASB (2008), *Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2008*, FAR SRS Förlag

Årsredovisningar 2008 & 2009 för samtliga företag noterade på Stockholmsbörsen.

Bilaga 1

Företag	Motsvarar redovisat rörelsesegment enligt IFRS 8 Primärt segment enligt IAS 14?	Har indelningen mellan redovisade segment ändrats till följd av införandet av IFRS 8?
A-Com	bortfall	bortfall
AarhusKarlshamn AB	bortfall	bortfall
AB Electrolux	ja	nej
AB Fagerhult	ja	nej
AB Geveko	ja	nej
AB Industrivärden	ja	nej
AB Novestra	nej	
AB Sagax	ja	nej
AB SKF	ja	nej
AB Traction	ja	nej
AB Volvo	ja	nej
ABB Ltd	bortfall	bortfall
AcadeMedia AB	nej	
Acando AB	nej	
ACAP Invest	ja	nej
Active Biotech AB	ja	nej
Addnode AB	ja	nej
Addtech AB	bortfall	bortfall
Aerocrine AB	nej	
Affärsstrategerna AB	bortfall	bortfall
Alfa Laval AB	ja	nej
Alliance Oil Company Ltd	ja	nej
AllTele Allmänna Svenska Telefonaktiebolaget (publ)	ja	nej
Anoto Group AB	ja	nej
Artimplant AB	ja	nej
Aspiro AB	ja	nej
ASSA ABLOY AB	ja	nej
AstraZeneca AB	ja	nej
Atlas Copco AB	ja	nej
Atrium Ljungberg AB	bortfall	bortfall
Autoliv Inc.	bortfall	bortfall
Avanza Bank	ja	nej
Axfood AB	ja	nej
Axis AB	ja	nej
B&B TOOLS AB	bortfall	bortfall
BE Group AB	ja	nej
Beijer Alma AB	ja	nej
Beijer Electronics AB (publ)	ja	nej
Bergs Timber AB	bortfall	bortfall
Betsson AB	ja	nej
Bilia AB	ja	ja

Billerud AB	ja	nej
BioGaia AB	nej	
Biolnvent International AB	ja	nej
Biolin Scientific AB	ja	ja
BioPhausia AB	ja	nej
Biotage AB	ja	nej
Biovitrum AB (publ)	ja	nej
Björn Borg AB	ja	nej
Black Earth Farming Ltd	nej	
Boliden AB	ja	nej
Bong Ljungdahl AB	bortfall	bortfall
Borås Wäfveri AB	ja	nej
Brinova Fastigheter AB	ja	nej
BTS Group AB	ja	nej
Bure Equity AB	ja	nej
Cardo AB	ja	nej
Castellum AB	ja	nej
Catena AB	ja	nej
Cision AB	ja	nej
Clas Ohlson AB	bortfall	bortfall
Cloetta AB (publ)	bortfall	bortfall
Concordia Maritime AB	ja	nej
Connecta AB	ja	nej
Consilium AB	bortfall	bortfall
Corem Property Group	nej	
CTT Systems AB	ja	nej
Cybercom Group Europe AB	nej	
Dagon AB	ja	nej
DGC One AB	ja	nej
Diamyd Medical AB	bortfall	bortfall
Digital Vision AB	ja	nej
Diös Fastigheter AB	ja	nej
Doro AB	nej	
Duni AB	ja	nej
Duroc AB	ja	nej
East Capital Explorer AB	ja	ja
Elanders AB	ja	nej
Electra Gruppen AB (publ)	ja	nej
Elekta AB	bortfall	bortfall
ElektronikGruppen BK AB	ja	nej
Elos AB	ja	nej
Enea AB	nej	
Eniro AB	nej	
EpiCept Corporation	ja	nej
Fabege AB	nej	
Fastighets AB Balder	ja	nej
FastPartner AB	ja	nej
Feelgood Svenska AB	ja	nej
Fenix Outdoor AB	ja	nej

Fingerprint Cards AB	bortfall	bortfall
G & L Beijer AB	ja	nej
Getinge AB	ja	nej
Global Health Partner	ja	nej
Gunnebo AB	ja	nej
H & M Hennes & Mauritz AB	ja	nej
Hakon Invest AB	ja	nej
Haldex AB	ja	nej
Handelsbanken	ja	nej
Havsfrun Investment AB	ja	nej
HEBA Fastighets AB (publ)	ja	nej
Hemtex AB	ja	nej
Hexagon AB	ja	nej
HEXPOL AB	ja	nej
HiQ International	nej	
HL Display AB	nej	
HMS Networks AB (publ)	ja	nej
Holmen AB	ja	nej
HQ AB	ja	nej
Hufvudstaden AB	ja	nej
Husqvarna AB	ja	nej
Höganäs AB	ja	nej
Industrial and Financial Systems, IFS AB	ja	ja
Indutrade AB	ja	nej
Intellecta AB	bortfall	bortfall
Intoi AB (publ)	ja	nej
Intrum Justitia AB	ja	ja
Investment AB Kinnevik	ja	nej
Investment AB Latour	ja	nej
Investment AB Öresund	ja	nej
Investor AB	ja	nej
ITAB Shop Concept	ja	nej
Jeeves Information Systems AB	ja	nej
JM AB	ja	nej
Kabe AB	ja	nej
KappAhl AB	bortfall	bortfall
Karo Bio AB	ja	nej
Klövern AB	bortfall	bortfall
Know IT AB	ja	ja
Kungsleden AB	ja	nej
L E Lundbergföretagen AB (publ)	ja	nej
Lagercrantz Group AB	bortfall	bortfall
Lammhults Design Group AB	ja	ja
LBI International AB	ja	nej
Ledstiernan AB	bortfall	bortfall
Lindab International AB	ja	nej
LinkMed AB	ja	nej
Loomis AB	bortfall	bortfall
Lundin Mining Corporation	bortfall	bortfall

Lundin Petroleum AB	ja	nej
Luxonen S.A.	ja	nej
Malmbergs Elektriska AB (publ)	ja	nej
Meda AB	ja	nej
Medivir AB	ja	nej
Mekonomen AB	ja	nej
Melker Schörling AB	ja	nej
Metro International S.A.	bortfall	bortfall
Micronic Laser Systems AB	nej	
Midelfart Sonesson AB	nej	
Midway Holding AB	ja	nej
Millicom International Cellular S.A.	ja	nej
Mobyson AB	ja	nej
Modern Times Group MTG AB	ja	ja
Modul 1 Data AB	ja	nej
Morphic Technologies AB	bortfall	bortfall
MSC Konsult AB	ja	nej
MultiQ International AB	ja	nej
Munters AB	ja	nej
NCC AB	ja	nej
Nederman Holding AB	ja	nej
Neonet	ja	nej
Net Entertainment NE AB	ja	nej
Net Insight AB	bortfall	bortfall
NetOnNet AB	bortfall	bortfall
New Wave Group AB	bortfall	bortfall
Nibe Industrier AB	ja	nej
Niscayah Group AB	ja	nej
Nobia AB	nej	
Nolato AB	ja	nej
Nordea Bank AB	ja	ja
Nordic Mines AB (publ)	ja	nej
Nordic Service Partners Holding AB (publ)	ja	ja
Nordnet AB	nej	
NOTE AB	nej	
Novacast Technologies AB	ja	nej
Novotek AB	nej	
OEM International AB	ja	nej
OPCON AB	ja	nej
Orc Software AB	ja	ja
Orexo AB	ja	nej
Oriflame	nej	
Ortivus AB	ja	nej
OXiGENE, Inc.	bortfall	bortfall
PA Resources AB	ja	ja
PartnerTech AB	nej	
Peab AB	ja	nej
Phonera AB	ja	nej
Poolia AB	ja	nej

Precise Biometrics AB	ja	nej
Prevas AB	ja	nej
Pricer AB	ja	nej
Proact IT Group AB	ja	nej
Probi AB	ja	nej
Proffice	nej	
ProfilGruppen AB	ja	nej
PSI Group	bortfall	bortfall
Q-Med AB	ja	nej
Ratos AB	nej	
Raysearch Laboratories AB	bortfall	bortfall
ReadSoft AB	nej	
Rederi AB Transatlantic	ja	nej
Rejlerkoncernen AB	ja	nej
Rezidor Hotel Group	ja	nej
RNB RETAIL AND BRANDS AB	bortfall	bortfall
Rottneros AB	ja	nej
Rörvik Timber AB	ja	nej
Saab AB	ja	Nej
Sandvik AB	ja	nej
SAS AB	ja	nej
Scania AB	ja	nej
SEB	ja	nej
Seco Tools AB	ja	nej
Sectra AB	bortfall	bortfall
Securitas AB	ja	nej
Semcon AB	ja	nej
Sensys Traffic AB	ja	nej
Sigma AB	ja	nej
SinterCast AB	ja	nej
Skanditek Industriförvaltning AB	bortfall	bortfall
Skanska AB	ja	nej
SkiStar AB	bortfall	bortfall
Softronic AB	ja	nej
SSAB AB	ja	nej
Stora Enso Oyj	ja	nej
Studsvik AB	ja	nej
Svedbergs i Dalstorp AB	ja	nej
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA	ja	Nej
Svolder AB	bortfall	bortfall
SWECO AB (publ)	ja	nej
Swedbank	ja	ja
Swedish Match AB	ja	nej
Swedol AB	ja	nej
Systemair	bortfall	bortfall
Säki AB	ja	nej
Technology Nexus AB	bortfall	bortfall
Tele2 AB	ja	nej
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	ja	nej

TeliaSonera AB	Bortfall	Bortfall
Ticket Travel Group AB	ja	nej
Tieto	ja	nej
Tilgin AB	ja	nej
TradeDoubler AB (publ)	ja	ja
Transcom WorldWide S.A.	ja	nej
Trelleborg AB	ja	Nej
Tricorona AB	ja	nej
Unibet Group Plc	nej	
Uniflex AB	ja	nej
VBG GROUP AB	ja	nej
Venue Retail Group AB	bortfall	bortfall
Vitrolife AB	nej	
Vostok Nafta Investment Ltd	ja	nej
Wallenstam AB (publ)	ja	nej
Wihlborgs Fastigheter AB	ja	nej
XANO Industri AB	ja	nej
ÅF AB	ja	nej